

Deutsch-Ungarische
Industrie- und Handelskammer
Német-Magyar
Ipari és Kereskedelmi Kamara

Stratégiai prioritások a magyar gazdaságban

A DUIHK állásfoglalása

2026 JÚNIUS

Impresszum

KIADÓ:

Német-Magyar Ipari
és Kereskedelmi Kamara

ÜGYVEZETŐ ELNÖKSÉGI TAG:

Barbara Zollmann

SZERKESZTŐSÉG:

Lövőház utca 30, H-1024 Budapest
Tel.: +36 1 345 7600
info@ahkungarn.hu | www.ahk.hu

Deutsch-Ungarische
Industrie- und Handelskammer
Német-Magyar
Ipari és Kereskedelmi Kamara

TEMATIKUS MUNKACSOPORTOK VEZETŐI:

VERSENYFELTÉTELEK

Dirk Wölfer

ENERGIA

Dr. Guntram Würzburg

MUNKAERŐ

Michael Breme

Köszönjük az értékes tartalmi hozzájárulást
a munkacsoportok minden tagjának.

Szintén köszönjük a PwC Hungary szíves
támogatását a tartalom véglegesítésében.

FŐSZERKESZTŐ:

Demjén György

SZERKESZTÉS:

Kelemen Tamás

LAPTERV ÉS GRAFIKAI MUNKA:

Horváth Balázs, Budapest

MEGJELENT:

2026. június

© 2026 DUIHK

Minden jog fenntartva, különös tekintettel a lap bármelyik részének másolására, terjesztésére, elektronikus rendszerekben való tárolására és feldolgozására. A lap és bármelyik része a szerzői jogokról szóló 1999. évi LXXVI. tv. hatálya alá tartozik.

Tartalom

Bevezető

A DUIHK, mint a gazdaság és a politika partnere

4

I. Versenyfeltételek

A növekedés és a beruházások támogatása

8

II. Energia

Az ipari felhasználók villamosenergia-költségeinek alakulása Magyarországon

18

III. Munkaerő

Kihívások és megoldási javaslatok a munkaerőpiac számára

36

Bevezető

A DUIHK, mint a gazdaság és a politika partnere

A Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara (a továbbiakban: DUIHK) megszakításokkal ugyan, de 1920 óta tevékenykedik Magyarországon; jelenlegi formájában a vasfüggöny lehullását követően, 1993-ban alapították újra. Az DUIHK működésének újraindítása óta folyamatosan kíséri a német vállalatokat a magyar piacon, valamint segíti és a folyamat minden lépésében végigkíséri a magyar vállalkozásokat az üzleti kapcsolatok építésében német vállalatokkal. Az DUIHK kulcsszerepet vállal a német vállalatok magyarországi megjelenésében és a magyar vállalkozások németországi kapcsolatépítésében.

Német külkereskedelmi kamaraként az DUIHK tagja a világ 90 országában, 150 helyszínen működő német külkereskedelmi kamarai hálózatnak, Németországban pedig szorosan kötődik a 79 regionális ipari és kereskedelmi kamarához, valamint országos ernyőszervezetükhöz, az összesen 4 millió német vállalatot képviselő DIHK Német Ipari és Kereskedelmi Kamarához. Az DUIHK költségvetésének mintegy ötöde származik a Német Szövetségi Energiaügyi és Gazdasági Minisztérium külgazdaság-fejlesztési támogatásából.

Az DUIHK ezáltal kettős szerepkörben tevékenykedik: egyrészt mint a német kivitt és külföldi gazdasági szerepvállalást támogató szervezet, valamint a tagjait és a német gazdaságot képviselő szervezet Magyarországon. A német kamarai struktúrába és külgazdaság-fejlesztésbe a fent leírt módon beágyazott DUIHK kiáll a szabad piacok, a méltányos verseny, az átláthatóság, valamint a piacgazdasági alapelvek mellett.

Az DUIHK erre alapozva látja el a Magyarországon tevékenykedő német vállalatok és a mintegy 900 kamarai tag képviselését. Az DUIHK rendszeres párbeszédet folytat a kormány felelős képviselőivel; ennek során az álláspontját a félévente készített, többek között a konjunktúra megítélésére, a saját üzleti helyzetre, a létszám tervezett változására, a beruházási akadályokra és a beruházási szándékokra kiterjedő felmérésekre alapozva, valamint a vállalatvezetői körből év közben folyamatosan érkező visszajelzésekkel kiegészítve alakítja ki.

Dr. Keszte Róbert
elnök

Barbara Zollmann
ügyvezető elnökségi tag

Az DUIHK tevékenysége az alábbi területekre összpontosul:

- **Érdekképviselés** mindenek előtt az DUIHK tagjai számára: egyenlő versenyfeltételek, átláthatóság, közbeszerzésekhez való hozzáférés és jogállamiság
- **Piacfeltárás:** Üzleti partnerek kutatása, telephely kutatás, beszállítói fórumok, szakvásári részvétel szervezése, KKV fejlesztés, tanácsadás magyarországi kutatási és fejlesztő tevékenység felépítéséhez
- **KKV-képzés** termelésközel területeken, vezetői kompetenciák fejlesztése, termelékenység növelése, energiahatékonyság, ESG és mesterséges intelligencia, német rendszerű képzés
- **Munkaerő-piaci és oktatási kezdeményezések:** Megbízható munkáltató tanúsítvány, TechCsajok, szakképzési tanácsadás, Women@DUIHK
- **Regionális tevékenység** a vidéki régiók erősítésére Magyarországon, a vidék bevonása a KKV-fejlesztésbe és a vállalati tevékenység nemzetközi kiterjesztésébe

Az érdekképviselési tevékenységhez mindenek előtt kiemelten fontos a rendszeres és nyílt párbeszéd a kormány felelős képviselőivel. Az évek során folyamatosnak tűnő, hozzávetőlegesen évi 3-4 milliárd eurónyi új német beruházás ellenére egyes ágazatokban nagyfokú elégedetlenség halmozódott fel a német befektetők körében, amelyekre az elmúlt években alig lehetett megoldást találni, mert politikai megfontolások felülírtak nemzetgazdasági és piacgazdasági megfontolásokat. Kiemelten érintette ez a jelenség a kiskereskedelmet, az építőipart, a hulladék-gazdálkodást, a kórházakhoz kapcsolódó szolgáltatásokat, a bankokat, a távközlést stb. Ezen kívül két nagy terület bír kiemelt jelentőséggel a gazdaság minden területén: a munkaerőpiac és a kapcsolódó oktatási rendszer, valamint az energetikai ágazat. Az erőfeszítések célja az innováció serkentése, a termelékenység és a Magyarországon hozzáadott érték növelése kell, hogy legyen.

Ennek megfelelő tematikus bontásban foglaltuk össze a német gazdaság álláspontját, amelyvel kapcsolatban keressük a párbeszédet az új kormánnyal - kiindulva abból, hogy Magyarországon a hazai gazdaság jelentős részét a német vállalatok alkotják és ezzel a növekedés és innováció megteremtésének kulcsát jelentik, hiszen ezek a vállalatok munkát adnak magyar családoknak a városokban és vidéken, partnerei és közvetítői a magyar KKV-knak, előmozdítják az oktatás és képzés, valamint a gazdaság fejlődését és hozzájárulnak a Magyarország és Németország közötti szoros kapcsolatokhoz.

Örömmel várjuk a nyílt és konstruktív együttműködést és a német-magyar sikertörténet továbbfejlesztését!

Stratégiai prioritások a magyar gazdaságban

A DUIHK állásfoglalása

I. Versenyfeltételek

2026 JÚNIUS

I. Versenyfeltételek

A növekedés és a beruházások támogatása

Az DUIHK tagvállaltainak javaslatai a gazdaságpolitika felé

Bevezető megjegyzések

A **konjunkturális feltételrendszer** jelentősen romlott 2023 és 2025 között Magyarországon. A reálértéken mért bruttó hazai termék (a továbbiakban: „GDP”) ezalatt a három év alatt ténylegesen nem nőtt, a beruházási tevékenység jelentősen csökkent. Az okok közé tartozik a csökkenő kereslet és a beszállítói láncok globális, valamint regionális problémái miatt lanyha ipari termelés, ezen kívül a vállalatok magas finanszírozási költségei, csakúgy, mint a magyar infrastrukturális és más fejlesztési projektekből meghatározó szerepet játszó Európai Unió strukturális alapok és támogatási források korlátozott elérhetősége.

Ezen túlmenően a strukturális kihívások is további megterhelést jelentenek. Ezek közé tartozik számos iparágban a szakemberhiány, valamint a demográfiai változás (a népesség öregedése). Gazdaságpolitikai szinten a szabályozói környezetben jelentkező bizonytalanság, illetve kereskedelmi konfliktusok okozzák az export-orientált magyar gazdaságban nagy jelentőséggel bíró közvetlen külföldi tőkebefektetések visszafogását.

Végezetül pedig a jelenlegi **geopolitikai helyzet** (az Ukrajnában zajló háború, valamint az Irán elleni háború hatása) szintén negatív hatást gyakorol a magyar nemzetgazdaságra. Az emelkedő energiaárak és a kereskedelmi bizonytalanság egyaránt kihat a termelési költségekre és a fogyasztási hajlandóságra.

Mindent egybevetve tehát összetett kép bontakozik ki, amely jelentős kihívásokkal szembesíti a magyar gazdaságot és nyomatékosítja a célzott gazdaságpolitikai és szerkezetváltási intézkedések szükségességét az ország középtávú versenyképességének és növekedési kilátásainak biztosítása érdekében.

A javaslatok olyan cselekvési területekre vonatkoznak,

- ▶ amelyekben az elmúlt évek során negatív tendenciák váltak érzékelhetővé,
- ▶ amelyekben Magyarország hátrányban van a térség fontos versenytársaihoz képest, és
- ▶ ami ténylegesen befolyásolja a gazdaságpolitikát..

A javaslatok célja

- 1 A növekedést, a beruházásokat és az innovációt elősegítő környezet megteremtése
- 2 A magyarországi vállalkozások versenyképességének erősítése
- 3 A vonzerő megtartása külföldi beruházók felé
- 4 A hazai KKV-k erősítése és betagozása a nemzetközi gazdasági körforgásba

A legfontosabb cselekvési területek

1. Elsődleges fontosságú a versenyképesség

A **versenyképesség** a fenntartható gazdasági növekedés, a foglalkoztatás és az innovációs képesség alapja, egyúttal pedig a hajtóereje a termelékenység javításának és az újításoknak.

A magasabb versenyképességgel rendelkező gazdaság egyúttal a fogyasztóknak is előnyös – a magasabb minőség, a szélesebb választék és a kedvezőbb árak révén.

A magyar gazdaság és a magyar állam számára a versenyképes vállalatok biztosítják a hazai gazdasági környezet hosszú távú vonzerejét, ezáltal pedig a munkahelyeket és az államháztartás szilárd pénzügyi helyzetét. Ahhoz, hogy mindezeket az előnyöket biztosítsák és megszilárdítsák Magyarország vonzó beruházói megítélését a jövő ígéretes iparágaiban, dönt fontosságú, hogy célirányosan **fektessenek be a jövő alapvető gazdasági ágazataiba** és hogy **leépítsék a szabályozói környezet okozta gátakat**. Emiatt őrizhetik meg a vállalatok innovációs képességüket, az ország gazdasága pedig nemzetközi versenyképességét, ami hosszú távú gazdasági jólétet teremt.

Magyarországnak mindenekelőtt az intézményrendszer színvonalát, a jogbiztonságot és a beruházási hangulatot tekintve kell fokoznia versenyképességét, ugyanis ezek a tényezők legalább olyan mértékben befolyásolják a telephelyválasztást, mint az adózási ösztönzők.

A **versenyképesség** minden vállalkozás alapvető érdeke. Előfeltétele egy olyan gazdasági környezet, amely erősíti a növekedést, a beruházásokat és az innovációt. A gazdasági növekedés tartós felgyorsítása a termelékenység széles körű növelése, a magasabb hozzáadott érték és a humán tőkébe fektetett célirányos beruházás nélkül nem érhető el.

A gazdaságpolitika az alábbi területeken erősítheti a vállalatok versenyképességét:

a) Innováció, valamint kutatás és fejlesztés

javaslatok

- ▶ Erősítsék az innovációt, valamint a K+F tevékenységet célirányos támogatással, a felesleges szabályozás leépítésével, az intézményes keretek optimalizálásával, a gazdasági és a tudományos élet közötti együttműködés fejlesztésével.
- ▶ A kutatási és fejlesztési támogatást fokozottan összpontosítsák az eredmények gazdasági alkalmazására, a skálázhatóságra és az elterjesztésre annak érdekében, hogy a technológiai fejlődésből a termelékenység tényleges növekedése születhessen.
- ▶ Az állami innovációs programok stratégiai megfogalmazott, mérhető célok mentén működjenek (pl. termelékenység növelése, exportképesség, az értéklánc egyes lépéseinek technológiai szintlépése).

b) Digitalizáció és mesterséges intelligencia

javaslatok

- ▶ A nemzeti digitalizációs stratégiában mindenek előtt a mesterséges intelligencia vállalati alkalmazását állítsák előtérbe egyrészt a termelékenység és a költséghatékonyság növelése, másrészt az adatalapú alkalmazások révén az új üzleti lehetőségek (termékek, szolgáltatások) azonosítása és megvalósítása érdekében.
- ▶ Ehhez széles körű oktatási és képzési kínálatra van szükség, valamint be kell ágyazni a digitális kompetenciákat a köz- és a felsőoktatásba; fejleszteni kell az országos digitális infrastruktúrát, illetve a szükséges minimumra kell csökkenteni a jogi szabályozást.

c) Célirányos támogatási politika

Külföldi érdekeltségű vállalatokhoz viszonyítva a hazai KKV-k jelentős lemaradást mutatnak a termelékenységben, egyúttal pedig sok esetben nem vagy nem kellő mértékben ágyazódtak be a nemzetközi beszállítói és szolgáltatói láncokba. Ezzel az ország hatalmas növekedési potenciált veszít.

javaslatok

- ▶ A KKV-k termelékenységét jelentősen kell javítani, hogy hosszú távra beépüljenek a nemzetközi értékláncokba. Ehhez hosszú távú tervezhetőségre és a gyakorlati igényekhez közel álló támogatási forrásokra, így például anyagi támogatásra, kedvezményes kamatozású kölcsönökre, tanácsadási szolgáltatásokra, technológiai hozzáférés biztosítására és továbbképzési kínálatra van szükség.
- ▶ Kiemelt jelentőségű erősorsorozó a multinacionális vállalatok és a helyi beszállítók közötti együttműködés erősítése a szolgáltatók és beszállítók módszeres fejlesztésével, közös fejlesztési projektekkal, technológia-átadással és új megoldások első bevezetésének támogatásával.

- ▶ A helyi beszállítók minősítéséhez (minőségi szabványok, tanúsítványok, folyamat-stabilitás, ESG követelmények stb.) strukturált programok, valamint megfelelő oktatási és képzési kínálat szükséges.
- ▶ A külföldi befektetők változatlanul nélkülözhetetlenek a magyar gazdaságban. A külföldi vállalatok betelepülésének vagy bővítésének támogatását még az eddigieknél is célirányosabban a magas hozzáadott értékű, magas technológiai színvonalú, valamint a magyar beszállítók és szolgáltatók bevonására komoly lehetőséget biztosító tevékenységekre célszerű összpontosítani.

2. Jogbiztonság, kiszámíthatóság

- A megbízható jogi feltételrendszer és a jogbiztonság alapvető feltétele a vállalatok beruházási döntéseinek és a beruházások hathatós védelmének. Ez a két tényező teremti meg a bizalmat az állam és a gazdaság között, kiszámíthatóságot és tervezhetőséget biztosít a vállalatok hosszú távú stratégiai fejlesztéséhez, a vállalat hírnevét veszélyeztető kockázatok elkerüléséhez, összességében pedig fokozza a válságállóságot. A gazdaságpolitikai feltételrendszer stabilitása és kiszámíthatósága nélkülözhetetlen alapfeltétele a hosszú távú vállalati beruházási hajlandóság megőrzésének.

Az DUIHK éves rendszerességgel készített konjunktúrajelentései kimutatták, hogy **a vállalatok jelentős mértékben fejlesztendőnek látják a kiszámíthatóságot, a jogbiztonságot és a közpénzek felhasználásának átláthatóságát.**

A jogbiztonság mint központi beruházási tényező ebben a tekintetben nem csupán a stabil joganyagra terjed ki, hanem a jelentős gazdasági szereplőkkel, így az DUIHK-val is folytatott párbeszédre a gazdasági vonatkozású új jogszabályok vélt következményeinek megítélésében, valamint a kellően hosszú bevezetési időszakra és az egységes, kiszámítható jogalkalmazásra a közigazgatásban és a bírósági gyakorlatban egyaránt.

Javaslatok

- ▶ Átlátható és konzisztens jogalkotás:
 - Kellő időben folytatott, eredményorientált egyeztetés az érintett gazdasági szereplőkkel.
 - Jogszabályoknak ne legyen visszamenőleges hatálya.
 - A különleges (vélszituációs) jogrend megszüntetése és visszatérés a rendes jogalkotási eljárásokhoz.
- ▶ Egyértelműen garantált tulajdonjogok, a beruházások hatékony védelme.
- ▶ A jogszabályok méltányos és a gazdaságnak kedvező alkalmazása és értelmezése a közigazgatásban.
- ▶ A jogállam nélkülözhetetlen alapjaként független és hatékony igazságszolgáltatás.

3. Piaci alapú gazdaságpolitikai eszköztár

A hatékony verseny az egyik döntő tényező a dinamikus gazdaságban. A verseny ösztönzi az innovációt és a minőséget, árelőnyt biztosít a fogyasztóknak és ezzel az egyik fontos kiindulási pontja a fenntartható gazdasági növekedésnek és a teljesítőképes nemzetgazdaságnak.

Javaslatok

- ▶ Egyenlő bánásmód minden piaci szereplőnek – ne érjen tényleges hátrányos megkülönböztetés egyes vállalatokat, vállalatcsoportokat vagy ágazatokat.
- ▶ Alapvető lemondás a vállalatok operatív tevékenységébe történő piactorzító állami beavatkozásokról, így többek között:
 - Az egyes ágazatokat vagy vállalatok egyes csoportját hátrányosan megkülönböztető különadók beszüntetése; fennálló különadók fokozatos, kötelező érvényű kivezetése.
 - Az Európai Unió belső piaci szabályozásának szigorú betartása, tehát szüntessék be az áruk és szolgáltatások szabad mozgásának korlátozását (pl. behozatali és kiviteli korlátozások, bejelentési kötelezettségek stb.).
 - Szüntessék be a vállalatok árképzésébe történő adminisztratív beavatkozást (pl. ársapkák, árrés-sapkák; ilyen irányú intézkedések fokozatos, kötelező érvényű kivezetése).
 - Szüntessék be a vállalatok cselekvőképességébe és tulajdonviszonyaiba történő egyéb adminisztratív beavatkozásokat; pl. „pláza-stop“, kötelező élelmiszer-adományozás vagy kötelező akciózás.
- ▶ Átlátható közbeszerzés valódi versennyel, esélyegyenlőséget biztosítva valamennyi piaci szereplőnek a költségek csökkentése és a minőség javítása érdekében.
- ▶ Hathatós küzdelem a korrupció ellen, mindenek előtt a közpénzek felhasználásában (Európai Unió alapok, nemzeti költségvetés).

4. Hatékony közigazgatás, a bürokrácia csökkentése és országirányítási reformok

A bürokrácia csökkentése és a közigazgatás korszerűsítése felgyorsítja az eljárásokat, csökkenti a költségeket és tehermentesíti mindenek előtt a kis- és közepes vállalkozásokat. Mindez erősíti a gazdaság versenyképességét és serkenti az Európai Unió követelményekkel összhangban tevékenykedő külföldi befektetők beruházási hajlandóságát.

A vállalatok nézőpontjából nem csupán a szabályozó rendelkezések száma, hanem mindenekelőtt azok gyakori módosítása és nem egységes alkalmazása jelenti a központi problémát. A szabályzórendszer változékonysága növeli a vállalati szabálykövetéssel járó költségeket, leköti a vállalatvezetés kapacitását és elrettentő hatással bír a hosszú távú beruházási döntésekre.

Javaslatok

- ▶ A közigazgatás megkezdett digitalizációjának következetes kiterjesztése.
- ▶ Az engedélyeztetési eljárások egyszerűsítése és gyorsítása, mindenekelőtt a magas hozzáadott értékű tevékenységekre irányuló beruházásoknál.
- ▶ Az előírások átlátható és egyértelmű értelmezése valamennyi hatóságnál.
- ▶ Az illetékességi körök és kapcsolattartó funkciók egyértelmű meghatározása a minisztériumoknál és a hatóságoknál.
- ▶ A közigazgatás hatékonyságát és átláthatóságát növelő országirányítási reformok végrehajtása.

5. Konstruktív tagság az Európai Unióban

Magyarország számára az Európai Unió tagság a nemzetgazdaság döntő és nélkülözhetetlen alapja.

- Az Európai Unió belső piaca vásárolja meg a teljes magyar kivitel háromnegyedét.
- A magyarországi közvetlen külföldi tőkebefektetések több mint felét Európai Unió székhelyű vállalatok hajtották végre.
- Magyarország az uniós csatlakozás óta jelentősen profitált az EU strukturális alapjából származó forrásokból. A korábbi kormány alatt a magyarországi jogállamisághoz fűződő kétségek miatt jelentős mértékben visszatartott uniós források érzékelhetően hátráltatták a növekedést.

A magyar gazdaság újraélesztéséhez nélkülözhetetlen a konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló viszony gyors és hiteles helyreállítása az Európai Unió intézmények felé.

Javaslatok

- ▶ Az Európai Unió források átlátható és szabálykövető felhasználásának biztosítása.
- ▶ A jogállamisági követelmények betartása a megbízhatóság és cselekvőképesség alapvetéseként.
- ▶ Az európai belső piac erősítése legyen stratégiai prioritás.
- ▶ Az európai innovációs és klímapolitikai célok támogatása legyen szerves része a nemzeti gazdaságpolitikának.
- ▶ Konstruktív közreműködés a 2028-2034 közötti több éves pénzügyi keret kidolgozásában, előtérbe helyezve a versenyképesség növelését az uniós tagállamok vállalkozásainál.

6. Makrogazdasági stabilitás, megalapozottan stabil központi és önkormányzati költségvetések, adóreformok

A makrogazdasági stabilitás, a megalapozottan stabil központi és önkormányzati költségvetések, valamint a költségvetési fegyelem alapvető feltétele egy olyan megbízható gazdasági környezetnek, amelyben a vállalatok beruháznak, gyarapodnak és munkahelyeket képesek teremteni.

Ebben hatalmas jelentősége van az adórendszernek, amely egyrészt az alapvető állami feladatok finanszírozását hivatott biztosítani, egyúttal pedig a teljesítmény, a versenyképesség és az innováció támogatására is szolgál. Az ezt kiegészítő célirányos támogatási források megkönnyíthetik a szükséges szerkezetváltást, ösztönözhetik a beruházásokat és segíthetnek a finanszírozási hiányosságok felszámolásában.

Javaslatok

- ▶ az adópolitika tervezhetősége, azzal, hogy változtatásokat kellően hosszú bevezetési idővel eszközöl és kifejezetten mellőzi a visszamenőleges hatályú jogalkotást.
- ▶ A szektorokra kivetett különadók megszüntetése és valamennyi piaci szereplő méltányos, egyenlő adóterhelése, mindenekelőtt a kiskereskedelem, a pénzügyi szektor, az építőanyagipar és az energetika vonatkozásában.
- ▶ Megalapozottan stabil költségvetési politika a pénzügyi rendszer stabilitásának megőrzésére és a finanszírozási költségek csökkentésére, valamint a piacon élvezett bizalom helyreállítására.
- ▶ Állami támogatási források átlátható nyújtása méltányos hozzáférési lehetőséggel valamennyi piaci szereplő számára a versenyképes gazdaságszerkezet ösztönzésére.
- ▶ Adókedvezmények azon vállalkozások beruházásaihoz és kutatás-fejlesztési projektjeihez kapcsolódóan, amelyek helyi beszállító kis- és középvállalkozásokat aktívan integrálnak értékláncukba, innovációs folyamataikba vagy stratégiai együttműködéseikbe, valamint hozzájárulnak azok szakmai képzéséhez és technológiai fejlesztéséhez.

7. Költségek, a fizetőeszköz, infláció és az euró-bevezetés kilátásai

A költségek jelentős mértékű emelkedése és az árfolyam-ingadozás megterheli a vállalatokat és megnehezíti a hosszú távra szóló beruházási stratégiák kialakítását és megvalósítását. A külgazdaságnak az átlagosnál nagyobb mértékben kitett magyar nemzetgazdaság ezért stabil és kiszámítható pályán mozgó árfolyamot igényel.

A növekedést középpontba állító gazdaságpolitika és a megalapozottan stabil költségvetés biztosítja egy olyan monetáris politika alapfeltételeit, amely hosszú távú stabilitást biztosít a kamatok, az infláció és az árfolyam vonatkozásában. Az euró bevezetésének hiteles, makrogazdasági oldalról alátámasztott perspektívája hozzájárul ehhez a célhoz.

Javaslatok

- ▶ Az euró középtávú bevezetésének perspektívája a konkrét előkészítő lépések sorozatával („roadmap”) az európai belső piaci integráció elmélyítésére, illetve a vállalatok tervezési és kalkulációs kockázatainak egyidejű csökkentésére.
- ▶ A hazai és külföldi kamarák idejekorán történő bevonása a vállalatok átmenetre történő felkészítésére.

8. Az energia- és nyersanyagfelhasználás hatékonysága

Az energiaellátás az egyik alapvető versenytényező a magyar gazdaságban. Az emelkedő energiaárak és az energetikai rendszer strukturális kihívásai közvetlen hatást gyakorolnak a termelési költségekre, a beruházási döntésekre, valamint a vállalatok nemzetközi versenyképességre.

Az ipari fogyasztókra olyan árelemeket hárítanak, amelyekkel a meglévő megújuló energiát termelő rendszerek kötelező betáplálási árait finanszírozzák. Ipari villamosenergia-fogyasztók biztosítják az anyagi forrásokat a lakossági távhőtarifa keresztszubszencionálásához.

javaslatok

- ▶ Átlátható, megbízható és piacközpontú feltételrendszer a hosszú távú tervezhetőség biztosítására, valamint a fenntartható és hatékony energiaellátás felé történő átmenet elősegítésére.
- ▶ Energia- és nyersanyagkímélő termelési folyamatok támogatása minden ágazatban.
- ▶ Kiemelt hangsúly jelentős hatékonyságnövelési potenciállal rendelkező ágazatokra, mindenekelőtt a feldolgozó iparra.
- ▶ A hatékonyságnövelésben rejlő lehetőségek kiaknázása a strukturális költségek csökkentésére és a versenyképesség javítására.

(Külön fejezetben foglalkozunk az energetikára vonatkozó valamennyi további észrevétellel és javaslattal – II. Energia)

9. Munkaerőpiac, demográfia és a szakember-utánpótlás biztosítása

A magyarországi gazdasági környezet hosszú távú versenyképességére egyre inkább rányomja a bélyegét a demográfiai változás (a keresőképes lakosság fogyása), ami tartós és a növekedést akadályozó szakemberhiányt okoz a vállalatoknak.

A tudás és a kompetenciák fejlesztésére irányuló célzott beruházások hiányában a termelékenység további növelése nem érhető el. Az élőmunka költsége Magyarországon európai összehasonlításban ugyan alacsony, azonban a korábbi évekhez hasonló, termelékenység-növekedéssel nem járó tetemes béremelkedés kockázatot jelent a vállalati tervezésben és a magyarországi beruházások megtérülésével kapcsolatban.

Javaslatok

- ▶ A vállalati oktatás és képzés támogatása többek között adózási ösztönzőkkel. Vállalatokat összefogó struktúrák és a felnőttképzés formáinak támogatása.
- ▶ A minimálbéremelés a vállalatok, mindenekelőtt a KKV-k gazdasági teljesítőképességéhez és termelékenységnövekedéséhez történő igazítása.
- ▶ Álláspontunk szerint változatlanul fennáll az igény harmadik államból érkező vendégmunkások iránt, mivel az ország több régiójában nem áll rendelkezésre elegendő mértékben hazai ill. Európai Unió belüli munkaerő. Ebből következően szükséges fenntartani azt a korábbi gyakorlatot, hogy harmadik országok polgárainak vendégmunkásként biztosítsanak hozzáférést a munkaerőpiachoz.

(Külön fejezetben foglalkozunk a munkaerőpiacra vonatkozó valamennyi további észrevétellel és javaslattal – III. Munkaerő)

Stratégiai prioritások a magyar gazdaságban

A DUIHK állásfoglalása

II. Energia

2026 JÚNIUS

II. Energia

Az ipari felhasználók villamosenergia-költségeinek alakulása Magyarországon

Bevezetés és célkitűzés

- Az Eurostat 2025-ös adatai alapján az ipari villamosenergia-árak Magyarországon továbbra is jelentősen meghaladják az uniós átlagot: 27,1 eurocent/kWh (HU) szemben az EU-ban tapasztalt 22,3 eurocent/kWh-val a kis- és középvállalkozások¹ (a továbbiakban: KKV-k), illetve 21,3 eurocent/kWh-val szemben az EU-átlag 16,3 eurocent/kWh-jával a nagyfogyasztók² esetében. Magyarországon az EU-átlaghoz viszonyított árkülönbség a KKV-k esetében 22%, a nagyfogyasztók szegmensében pedig 31%.
- A magyar energiarendszer alapvető keretfeltételei (pl. villamosenergia-termelési mix, határkeresztező kapacitások, Nyugat-Európa és a Balkán közötti tranzit szerep, valamint a magas importfüggőség) miatt jellemzően az EU nagykereskedelmi villamosenergia-piacai közül a magas árkategóriába tartozik. Ezt a kedvezőtlen kiindulási helyzetet további szabályozási költségterhek súlyosbították.
- A jelen állásfoglalás célja, hogy **egyértelmű, tényeken alapuló áttekintést nyújtson a magyarországi megnövekedett ipari villamosenergia-költségek legfontosabb kiváltó tényezőiről.**
- Megvizsgáljuk, hogy az energiaár mely összetevői rögzítettek és nem módosíthatók, és mely elemeket határoznak meg konkrét szabályozási előírások. Ez lehetővé teszi számunkra, hogy azonosítsuk **azokat a potenciális területeket, ahol szabályozási kiigazítások révén az ipari fogyasztók számára kedvezőbb, olyan villamosenergia-árkörnyezetet teremthetnénk, amely más európai országok szintjéhez igazodik.**
- **Noha az állásfoglalás elsősorban a kkv-k energiaáaira összpontosít, javaslatai ugyanúgy vonatkoznak a magasabb fogyasztási szintű ipari fogyasztókra is.**
- Mivel a szabályozási intézkedésekkel befolyásolt elemek jelenleg a fogyasztói villamosenergia-ár ~25–31%-át teszik ki (a nagykereskedelmi árat és az áfát nem ide számítva), az alábbiakban javasolt intézkedések bevezetése az ipari villamosenergia-árak 5–10%-os csökkenéséhez vezethetne.

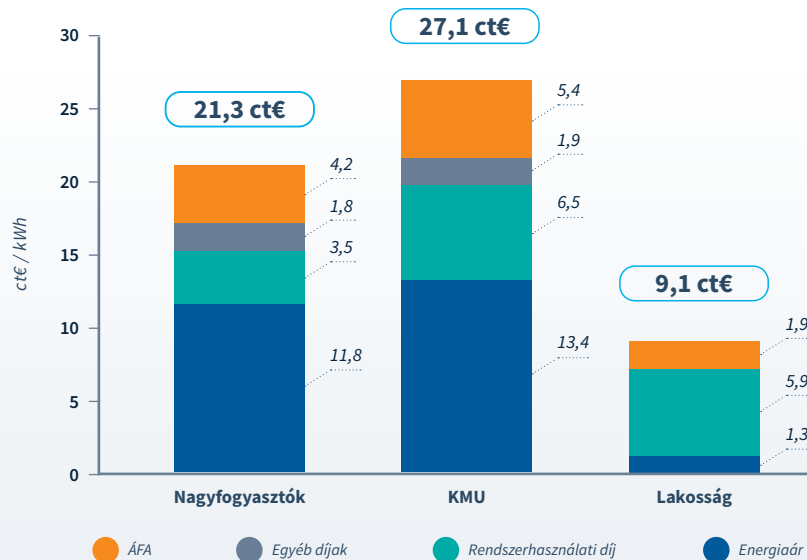
A villamosenergia végfelhasználói árát négy fő összetevő határozza meg: **az energia ár, a hálózati költségek (rendszerhasználati díj), az egyéb díjak és az általános forgalmi adó.** Ezen elemek némelyike rögzített, és nem változtatható, míg más összetevők mértékét a hatályos szabályozási keretfeltételek határozzák meg, és további felülvizsgálatra szorulnak.

¹ Éves villamosenergia fogyasztás 500 – 2 000 MWh között

² Éves villamosenergia fogyasztás 20 000 – 70 000 MWh között

A tipikus nagyvállalati, kkv- és lakossági fogyasztók ár-összetevőinek összehasonlítása

Eurostat adatai alapján (ct€/kWh), 2025

Az energiaár szintjét elsősorban a piaci feltételek, a magyar villamosenergia-termelési mix, valamint a határkeresztesző kapacitások szintje és egyéb paraméterek határozzák meg, így annak rövid távú szabályozói beavatkozásokkal történő érdemi befolyásolása korlátozott. Mindazonáltal az energiaár több, közvetetten jelentkező költségelemet is magában foglal, amelyek közül különös jelentőséggel bír az EKR (energiahatékonysági kötelezettségi rendszer).

Az energiaár mellett a végszámla másik lényeges eleme a fogyasztók számára a rendszerhasználati díj. Ebben az állásfoglalásban azt vizsgáljuk, hogy a különböző felhasználói csoportok esetében teljesül-e az okozathelyes költségeket tükröző hálózathasználati díjak elve, és **hogyan elérhető lenne-e kedvezőbb hálózathasználati díjak** minden felhasználó számára – különösen **az ipari fogyasztók számára**.

Az energiaár és a hálózathasználati díjak mellett az egyéb díjak közül **a megújuló energia-kra vonatkozó régi támogatási mechanizmus költségei a leginkább kiemelkedőek**.

Mértékük egy korábbi struktúrára vezethető vissza, amely akkoriban előnyösnek és fontosnak tűnt a megújuló energiaforrások korai bevezetésének támogatásához, de amelyért a mai ipari rendszerhasználók továbbra is fizetnek.

Ezen elemek mellett léteznek különböző **hálózattól független, off-grid energiatermelési megoldások is**, amelyek szintén hozzájárulhatnak az ipari villamosenergia-költségek csökkentéséhez, és ebben az anyagban az ilyen megoldásokra vonatkozó szabályozási keretekre is teszünk javaslatot.

Érdemes megemlíteni azt is, hogy a lakossági villamosenergia-árak jelentősen alacsonyabban a szabályozott egyetemes szolgáltatási rendszernek köszönhetően, amelynek keretében a lakosságra vonatkozó tarifákat kormányrendelettel, adminisztratív úton, felülről korlátozzák. Az ebből adódó árkülönbséget gyakorlatilag az állami költségvetés és a piaci alapú fogyasztói szegmensek viselik.

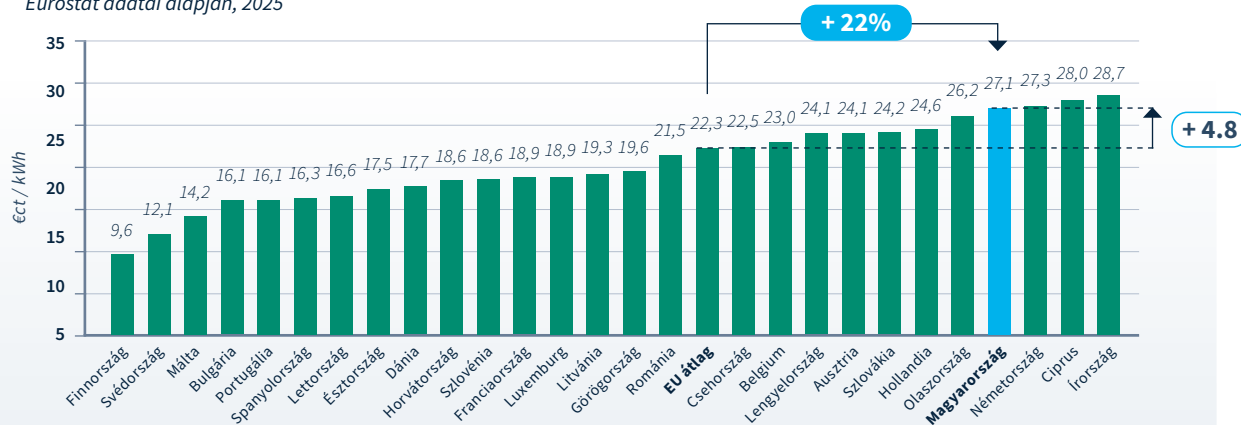
Miért magasak a villamosenergia-költségek a magyarországi kkv-k számára?

Az egyik fontos oka ennek az, hogy a magyar villamosenergia-nagykereskedelmi árak valamivel magasabbak, mint az Európában szokásos árak. Ez a piaci alapokkal magyarázható, és egyes területeken már megfigyelhető a konvergencia (például az olcsóbb hazai napenergia-termelő kapacitások kiépítése miatt).

A kkv-k magas villamosenergia-költségeinek fő oka azonban a **keresztfinanszírozások erős jelenléte** a szabályozott villamosenergia-ár rendszerben (többek között a megújuló energiák támogatására, valamint a lakosság számára megfizethető villamosenergia-árak biztosítására), ami tovább emeli az ipari fogyasztók számára érvényes árakat.

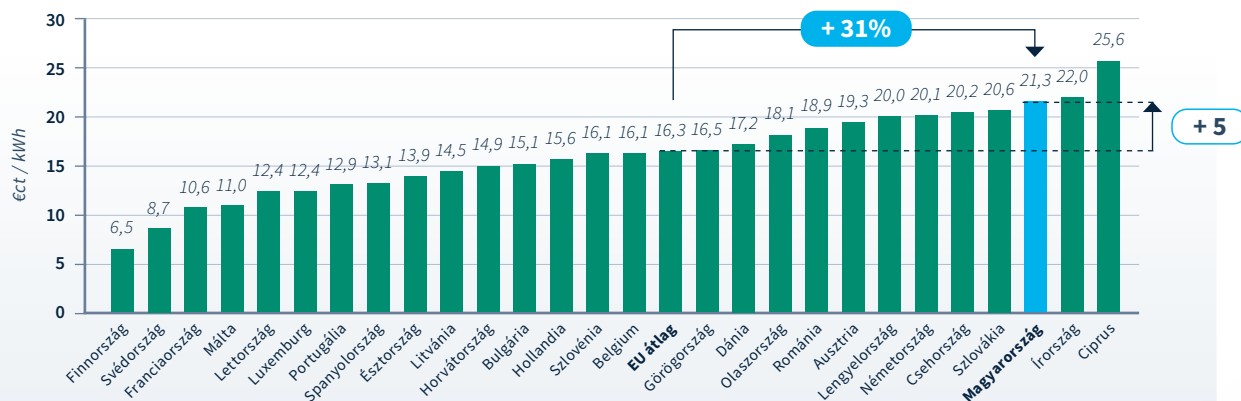
A KKV-k* átlagos villamosenergia-árai az EU-ban 2025-ben

Eurostat adatai alapján, 2025

A nagyfogyasztók* átlagos villamosenergia-árai az EU-ban 2025-ben

Eurostat adatai alapján, 2025

* Éves fogyasztás 500 MWh és 2 000 MWh között

** Éves fogyasztás 20 000 MWh és 70 000 MWh között

- Az ipari fogyasztóktól külön díjakat szednek be a meglévő megújulóenergia-termelő létesítményekre vonatkozó kötelező átvételi tarifák („KÁT”, lásd a 3. részt) finanszírozására.
- Az ipari villamosenergia-fogyasztók biztosítják a magyar háztartások távfűtési kompenzációjához szükséges pénzügyi forrásokat.
- A lakosságra vonatkozó árplafon keretében a háztartások az átlagos fogyasztási szintig (2523 kWh/év) kedvezményes áron kapnak villamos energiát; e szintig a villamos energia végfelhasználói ára 36 HUF/kWh vagy 9,1 eurocent/kWh³ ⁴. A különbözetet részben a kormány (az állami költségvetés egy külön részéből), részben pedig az ipari felhasználók finanszírozzák. **A kisleltetésű hálózathasználati díjak (pl. lakossági)⁵ az állami előírások alapján a költségalapú elszámolás szintje alatt maradnak, míg a többi felhasználó számára a díjakat e szint felett állapítják meg. A magasabb feszültségzinteken az ipari felhasználókra hárított többletösszeg körülbelül 300 millió euró (107,4 milliárd HUF*).**

Ennek következtében a jelen állásfoglalás a következő témákra összpontosít:

- FAKTOR 1** **Energiahatékonysági kötelezettségi rendszer**
- FAKTOR 2** **Hálózathasználati díjak**
- FAKTOR 3** **Átvételi tarifarendszer (KÁT)**
- FAKTOR 4** **Hálózattól független, off-grid megoldások**

³ Az átlagos fogyasztást meghaladó villamosenergia-fogyasztás esetén a tényleges ár 70 HUF/kWh.

⁴ Az adatok a 2025 évi átlagárakon alapulnak.

⁵ Lásd például a 350/2025. (XI. 12.) kormányrendeletet, amely tiltja a lakossági hálózathasználati díjak emelését.

* Az összegek valuták közötti átszámítása a Magyar Nemzeti Bank 2026.07.08-i hivatalos középárfolyamán történt (HUF 357,94 / EUR).

Az energiaár és a magyar energiahatékonysági kötelezettségi rendszer hatása az energiaárakra

Mivel az energiaár-komponens a nagykereskedelmi piaci folyamatok eredménye – olyan piaci alapok alapján, mint a határon átnyúló kapacitások, a termelőegységek határköltségei, a magyar üzemanyag-keverék, valamint a tényleges kereslet és kínálat –, ez a tényező az ipari fogyasztók számára általában adott. Az energiakereskedők ajánlatai bizonyos fokú rugalmasságot lehetővé tesznek, de árazásuk főként a nagykereskedelmi piaci villamosenergia-áron, valamint a kereskedők ráakódó árrésén alapul.

Ajánlataik azt a tényt is tükrözik, hogy 2021 óta az energiakereskedők kötelesek energiamegtakarítást elérni – akár közvetlenül, akár hitelesített energiamegtakarítások révén. E hitelesítések költségeit szintén beszámítják az ipari fogyasztók által Magyarországon fizetett fogyasztói villamosenergia-árba.

Az Európai Unió jogszabályai alapján fennálló energiahatékonysági kötelezettség

Az energiahatékonyságról szóló (EU) 2023/1791 irányelv (a továbbiakban: „EED Recast”) arra kötelezi a tagállamokat, hogy a 2014-től 2030-ig tartó kötelezettségvállalási időszak alatt úgynevezett **kumulatív energia-megtakarításokat** érjenek el a **végfogyasztás területén**. Ezt az energia-megtakarítási kötelezettséget az energiahatékonysági irányelv egymást követő módosításai révén folyamatosan növelték.⁶

Az irányelv szerint a tagállamok által elérendő kötelező nemzeti célok a következők:

- 2024. január 1-től 2025. december 31-ig: az éves fogyasztói energiafelhasználás 1,3%-a,
- 2026. január 1-től 2027. december 31-ig: az éves fogyasztói energiafelhasználás 1,5%-a,
- 2028. január 1-től 2030. december 31-ig: az éves fogyasztói energiafelhasználás 1,9%-a.

A tagállamok különböző eszközökkel teljesíthetik ezt az energiamegtakarítási kötelezettséget, ideértve **az alternatív szakpolitikai intézkedéseket, az ösztönző programokat**, vagy egy **energiahatékonysági kötelezettségi rendszer** (a továbbiakban „EKR” a magyar rövidítés szerint) létrehozását, illetve ezek bármely kombinációját.⁷

A magyarországi energiahatékonysági kötelezettségi rendszer

Magyarországon alternatív szakpolitikai intézkedések és az **EKR** kombinációja működik. Az EKR-t 2021. január 1-jén vezették be. Az energiahatékonyságról szóló törvény⁸ a villamosenergia- és földgázkereskedőket, valamint az üzemanyag-szállítókat **kötelezettként** jelöli meg az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítésére.

⁶ <https://enhat.mekh.hu/ekr> – Az EKR-keretrendszer jelen leírása segít a tanulmány háttérének megértésében.

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023L1791>

⁸ <https://net.jogtar.hu/printiframe?docid=a1500057.tv&targetdate=&printTitle=2015.%20%C3%A9vi%20LVII.%20t%C3%B6rv%C3%A9ny&referer=https://www.google.com/>

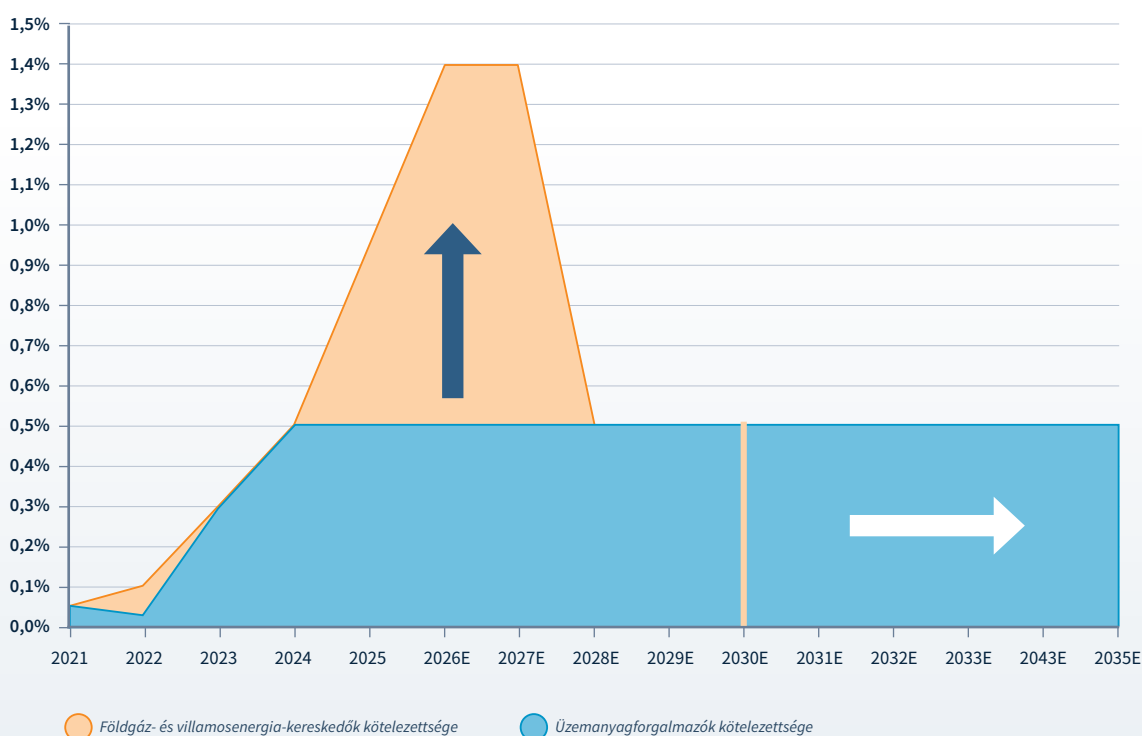
A villamosenergia- és földgázkereskedőkre előírt célok a következők:

Az energiahatékonyságról szóló törvény 2025. június 12-én hatályba lépett módosítása következtében a villamosenergia- és földgázszektorban az energiahatékonysági kötelezettséget (a továbbiakban: „EKR-kötelezettség”) – a korábbi 0,5%-os EKR-kötelezettséghez képest – a következő szintekre emelték:

- 2,3% 2025 második felétől (ami éves szinten 1,4%-nak felel meg),
- 1,4% 2026-ban,
- 1,0% 2027-ben.

Energiatermelési kötelezettségvállalási rendszer (EKR)

1. ábra

Forrás: Energiaügyi minisztérium (Ringhoffer Örs előadása: „Az energiahatékonysági törvény módosítása”, MEKSZ-Konferenz, 2025. Február 28.)

Az üzemanyag-szállítók esetében azonban a célértéket nem emelték, az továbbra is 0,5% marad.

Ez azt jelenti, hogy a törvényben meghatározott energiatakarékossági célt a kötelezettek fent említett kategóriáinak minden évben a végfelhasználók körében fogatosított intézkedésekkel kell teljesíteniük. A Magyar Energetikai- és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: „NRA”; magyarul: „MEKH”) határozatban, november 30-ig határozza meg az egyes kötelezettek a következő évre (a referenciaévre) vonatkozó energiamegtakarítási kötelezettség mértékét. A kötelezetteknek március 31-ig be kell jelenteniük a hatóságnak az éves energiamegtakarítási kötelezettségük teljesülését. A kötelezettek kötelezettségüket vagy saját energiahatékonysági beruházások megvalósításával, vagy **hitelesített energiamegtakarítások** (a továbbiakban: „**HEM**” – magyar rövidítés) megvásárlásával és beszámításával teljesíthetik.

Az EKR bevezetése (2021) óta az EKR-re vonatkozó jogszabályokat átlagosan évente kétszer módosítják. A hosszútávon kiszámítható jogi környezet alapvető fontosságú a piaci szereplők számára.

A hitelesített energiamegtakarítások („HEM”) fókuszának eltolódása 2025-ben

A HEM-ek értékes jogokat képviselnek; nyilvántartásukat a MEKH végzi. A hitelesített energiahatékonysági megtakarításokat bármely piaci szereplő értékesítheti; azokat azonban kizárólag a kötelezettek, az állam, valamint azok a vállalatok vásárolhatják meg, amelyek nem tartoznak az energiahatékonysági megtakarítások hitelesítéséért felelős szervezetek közé. A hitelesített energiahatékonysági megtakarításokkal mind **kétoldalú jelleggel**, mind pedig a **szervezett piacon (Magyarországon a CEEGEX-en) lehet kereskedni**. A közelmúltban a szabályozó hatóság igyekezett a kereskedelmet egyre inkább a szervezett piac felé terelni.

2025 júniusáig a kötelezettek nem voltak korlátozva abban, hogy milyen típusú HEM-eket használhatnak kötelezettségeik teljesítésére (bizonyos beruházásokra csupán ösztönző mechanizmusok vonatkoztak). Ez az energiahatékonyságról szóló törvény legutóbbi módosításával változott.

Az energiahatékonyságról szóló törvény és a vonatkozó kormányrendelet mostantól **kötelezi a kötelezetteket (energiakereskedőket) a következő szabályok betartására:**

- A 0,5% feletti kötelezettségük
 - legalább 75%-át lakóingatlanokkal kapcsolatos **új hitelesített energiamegtakarításokkal kell teljesíteniük (ún. „F75” kategória)**,
 - **25%-át pedig az energiamegtakarítási intézkedések katalógusában felsorolt új intézkedésekkel** lehet teljesíteni, amely jelenleg kizárólag közlekedéssel kapcsolatos intézkedéseket és középületek felújításából származó energiamegtakarításokat tartalmaz („F25”).
- A kötelezettség 0,5%-os részét
 - 30%-ban legalább hat évig tartó, a referenciaévben megvalósított energiamegtakarításokkal teljesíthető, amennyiben a miniszteri rendelet ezt lehetővé teszi („A30”),
 - míg a fennmaradó 70% lényegében bármilyen típusú hitelesített energiamegtakarítással teljesíthető (a gyakorlatban ez általában az energiahatékonysági törvény módosítása előtt megvalósított hitelesített energia-megtakarításokat foglalja magában) („A70”).

A 2025-ös szabályozási változások hatása az energiaárakra

A jelenlegi szabályozási keret következtében az ipari és szolgáltatási szektorban végrehajtott energiahatékonysági beruházások révén keletkező HEM-ek iránt jelenleg csak csekély a kereslet vagy egyáltalán nincs is. Ez annak köszönhető, hogy **az energikiadások kötelesek új, lakóingatlanoknál keletkező HEM-eket vásárolni a kötelezettségeik teljesítése érdekében**, míg az ipari HEM-ek a gyakorlatban kizárólag az **A30 kategóriába**⁹ tartoznak, amely csupán minimális arányt képvisel.

⁹ A tárgyévben megvalósított, a katalógusban nem szereplő tételek (két terméktípus): legalább 6 éves élettartamú energiahatékonysági intézkedések, egyéb épületgépészeti berendezések, valamint az ivóvíz-melegvíz-rendszereken végzett intézkedések

Az ebből adódó kereslet-kínálat eltolódás egyértelműen tükröződik az árakban:

- A módosítás után a lakóingatlan célú HEM-ek ára: 15 000 - 18 000 HUF (~42-50 EUR*) **GJ-onként**,¹⁰
- míg a lakóingatlan szektoron kívüli HEM-ek ára jelentősen csökkent.
A törvénymódosítás előtt egy ipari HEM ára körülbelül 1 000 HUF (~2,8 EUR*) volt **GJ-onként**¹¹, míg jelenleg jellemzően 3 000–4 000 HUF (~8-11 EUR*) **GJ-onként**¹².

Az egész Európában alkalmazott energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek alapját képező finanszírozási modell azon az alapelven nyugszik, hogy az energiahatékonysági beruházásokat elsősorban a kötelezettek finanszírozzák, és azokat beépítik az energiaárakba, miközben ezeket a költségeket állami támogatások és egyéb ösztönző mechanizmusok csökkentik.

Magyarországon az EKR költségei szintén megjelennek az energiaárakban; a lakossági tarifák esetében azonban ez a hatás nem közvetlenül jelentkezik, mivel az egyetemes szolgáltató kiegyenlítő kifizetést kap az EKR-hez kapcsolódó költségek fedezésére. Más energiakereskedők esetében a költségátterhelés alapvető feltételeit, módszereit és mértékét a Hivatal (MEKH) által jóváhagyott üzletszabályzatuk határozza meg, míg a részletes feltételek az energiaellátási szerződésekben szerepelnek.

Ugyanakkor az energiakereskedők és a fogyasztók között általában lehetőség nyílik olyan HEM **átruházására és beszámítására**, amelyeket a fogyasztó által végrehajtott energiahatékonysági beruházások eredményeként értek el.

Az aránytalan szabályozásból fakadó problémák összefoglalása

- Az új szabályozás **nem biztosít rugalmasságot** a kötelezettek számára, mivel kötelezettségük jelentős részét új, a lakóingatlan szektorban keletkező HEM-ekkel kell teljesíteniük.
- Az ipari fogyasztók és a szolgáltatási szektor számára **nincs elegendő ösztönzés** saját energiahatékonysági beruházások végrehajtására, mivel az azokból származó HEM-ek csak rendkívül alacsony áron értékesíthetők vagy számíthatók be, mert a kereskedőknek más típusú HEM-ekkel kell teljesíteniük kötelezettségeiket.
- Jelentős energiahatékonysági beruházások **nem valósulnak meg**, noha ezek a beruházások hosszú távon az ipari és szolgáltatói szektor energiaköltségeinek csökkenéséhez vezetnének, és elősegítenék Magyarország energiahatékonysági céljainak elérését.

¹⁰ EKR Piaci adatok - CEEGEX (2025.12.09.), EKR Piaci adatok - CEEGEX (2025.10.28.)

¹¹ EKR Piaci adatok - CEEGEX (10.09. 2024)

¹² EKR Piaci adatok - CEEGEX (2025.12.09.)

Javaslatok a jelenlegi EKR-rendszerrel kapcsolatos problémák megoldására

- ▶ **A lakás- és nem lakás célú HEM-ekre azonos szabályozást kellene alkalmazni, ami különösen az olyan aránytalan szabályozások eltörlését jelenti, amelyek a kereskedőket arra kötelezik, hogy bizonyos típusú hitelesített energiamegtakarításokat részesítsenek előnyben.**

Hosszú távon minden kötelezett és érintett fél érdeke, hogy **megszüntessék a lakóépületi és nem lakóépületi HEM-ek közötti aránytalanul eltérő bánásmódot, és elősegítsék az EKR/HEM-piac likviditását**. Emiatt erősen ajánlott a jogszabályi és hatósági szabályozás módosítása/hatályon kívül helyezése, amely jelenleg azt írja elő, hogy a kötelezettek energiamegtakarítási kötelezettségeik 75%-át lakóépületekben megvalósított energiamegtakarításokkal teljesítsék a kötelezettségek 0,5%-ot meghaladó részében.

- ▶ **A HEM-árakba történő állami beavatkozás megszüntetése**

A HEM-piac állami beavatkozás nélküli szabad működését javasolt fenntartani és biztosítani. Ezzel összefüggésben a kötelezetteknek jogosultnak kellene lenniük arra, hogy **szabadon döntsenek** arról, milyen típusú hitelesített energiamegtakarításokat vesznek igénybe kötelezettségeik teljesítéséhez.

- ▶ **A piaci alapú számítási szabványok ismételt bevezetése**

A kötelezetteknek az ipari beruházásokkal kapcsolatos, az uniós és nemzeti jogi követelményeknek megfelelő összes HEM-et be kellene számítaniuk, és az energiatárakossági intézkedésekről szóló miniszteri rendeletnek szerepeltetnie kellene az ipari beruházók katalógusait.

- ▶ **Megbízható és hosszútávon kiszámítható EKR-szabályozás minden érintett számára**

Ahhoz, hogy az érintettek megtervezhessék és végrehajthassák stratégiai beruházásaikat, és ezáltal egyrészt lehetővé tegyék az üzleti infrastruktúra folyamatos fejlesztését, másrészt pedig teljesítsék Magyarország energiahatékonysági kötelezettségeit, alapvető fontosságú a stabil és megbízható szabályozási környezet. Az EKR-szabályozást úgy célravezető kialakítani, hogy hosszú távon lényegében változatlan maradjon; ideális esetben a lehető leghosszabb ideig, de legalább öt évig, feltéve, hogy ezt az Európai Unió jogi keretei is lehetővé teszik.

- ▶ **A szakhatóságok bevonása az EKR-hez kapcsolódó beruházások felügyeletébe a visszaélések megfékezése érdekében**

Az EKR rendszer integritásának megerősítése, valamint a csalárd vagy visszaélés jellegű gyakorlatok megelőzése érdekében azt javasoljuk, hogy az illetékes szakhatóságokat – különösen az építésügyi felügyeleti hatóságot és az adóhatóságot – aktívan vonják be az EKR rendszerrel kapcsolatos beruházások felügyeletébe és ellenőrzésébe.

► **Az EKR-rendszer és az energiahatékonysági beruházásokra vonatkozó társaságiadó-kedvezmény jogosultsági feltételeinek összehangolása**

Jelenleg azok a befektetők, akik az energiahatékonysági beruházásokra rendelkezésre álló társaságiadó-kedvezményt kívánják igénybe venni, lényegesen szigorúbb ágazati, műszaki és dokumentációs követelményeknek vannak alávetve, mint azok a beruházások, amelyek az EKR-rendszerben hitelesített HEM-eket generálnak. Ez az aszimmetria egyenlőtlen versenyfeltételeket eredményez a befektetők között, torzíthatja a befektetési döntéseket, és aláássa a magyar energiahatékonysági ösztönzőrendszer koherenciáját.

A módosítás előirányzott hatásai

- A lakás és nem lakás célú HEM-ek közötti árkülönbség csökkenhetne, vagy akár teljesen megszűnhetne.
- Az ipari fogyasztókat **ösztönözni** lehetne saját energiahatékonysági beruházások megvalósítására.
- Az ipari fogyasztók tárgyalási pozíciója **javulna**, lehetővé téve számukra, hogy a saját energiahatékonysági beruházásaik révén elért, hitelesített energia-megtakarításokat közvetlenül vagy közvetve eladják a kereskedőknek.
- Az ipari fogyasztók energiaköltségei akár 9 milliárd forinttal (25,1 millió EUR*) is csökkenhetnek az új energiahatékonysági beruházásaik és az értékes ipari HEM-ek révén. Ezt a 2025-re vonatkozó átlagos adatok alapján lehet szemléltetni: 70% (2,1 PJ) HEM a lakóépületekben 18 000 HUF/GJ áron és 30% (0,9 PJ) HEM nem lakóépületekben 3 000 HUF/GJ áron összesen körülbelül 40,5 milliárd HUF költséget eredményez, míg ugyanazok a mennyiségek egységes árszint mellett (10 000 HUF/GJ) csupán körülbelül 30 milliárd HUF összköltséget okoznának.

FAKTOR 2

Hálózathasználati díjak ipari felhasználók számára Magyarországon

Bár a modern, intelligens (okos), minden felhasználói igényt kielégíteni képes villamosenergia-hálózat üzemeltetésének összköltség szintje lényegében adott, számos szabályozási és díjszábillási eszköz áll rendelkezésre, amelyek biztosíthatják az átmenetet a költségeket tükröző és minden felhasználó számára méltányos hálózathasználati díjak irányába – például kapacitásalapú elemek, mennyiségalapú díjak vagy a feszültség szintek szerinti differenciálás révén.

Magyarországon, akárcsak minden más EU-tagállamban, a **villamosenergia-hálózati összköltség költségalapú** és **megfelel a legalacsonyabb költség elvének**. Következésképpen ezeknek a rendszerhasználati díjaknak az összesített szintje önmagában nem csökkenthető, mivel az ezek alapjául szolgáló költségek adottak. Ugyanakkor az, hogy ezeket a költségeket hogyan osztják el a hálózatot használók között, fontos kérdés, és többféle módon is megoldható.

* Az összegek valuták közötti átszámítása a Magyar Nemzeti Bank 2026.07.08-i hivatalos középárfolyamán történt (HUF 357,94 / EUR).

Mivel a hálózathasználati díjak az energiaszámlában a szabályozatlan energiakomponensen kívüli szabályozott részt jelentik, a tarifakialakítási döntések eredményeként létrejöhet a lakossági és nem lakossági felhasználók közötti költségátcsoportosítás. Ez beépül a hálózati tarifák szintjébe, és az egyik olyan tényezőnek tekinthető, amely hozzájárul ahhoz, hogy a kkv-k számára a hálózathasználati díjak viszonylag magasabbak, mint számos szomszédos országban.

A költségek átcsoportosítása két részből áll:

1. **A kis fogyasztású fogyasztók tehermentesítése:** A villamosenergia-elosztóhálózat összes indokolt éves költsége körülbelül 622 Mrd. HUF (~1,7 Mrd. EUR*). Jelenleg a rendszerhasználti költségeknek 79%-át a forgalomtól függően, forgalomarányos díjakban szedik be az elosztóhálózati társaságok, miközben nagyon magas a hálózat működtetésében a fix költségek aránya. A teljes költségekből fix díjelemekkel beszedett alacsony, csak 21%-os arány a kis fogyasztók – jellemzően a lakosság – számára kedvezőbb struktúrát jelent. A rendszer költségalapú elvhez való közelítése érdekében a forgomalapú díjak arányának csökkentése indokolt.
2. **A különböző feszültség szintekre bekötött fogyasztók közötti költségátcsoportosítás:** **A felhasználásalapú, változó költségek jelentős részét a kislefeszültségű hálózatra bekötött fogyasztókról (jellemzően lakossági) a magasabb feszültség szinteken ellátott fogyasztókra – jellemzően ipari fogyasztókra – hárítja át a jelenlegi szabályozás.** Ez a költségkereszt támogatás közvetetten támogatja a háztartásokra vonatkozó szabályozott árlafon fenntarthatóságát.

A villamosenergia-hálózati költségek emelkedő szintje (622 Mrd. HUF / ~1,7 Mrd. EUR*) a villamosenergia-hálózat zöld átalakulásban betöltött stratégiai szerepével is magyarázható. Az elektrifikáció jelenlegi gyors üteme és az éghajlatbarát technológiák – mint például az elektromos járművek, a hőszivattyúk, az energiatárolók és az időjárásfüggő megújuló energiaforrások – integrálása nemcsak Magyarországon, hanem világszerte is jelentős kihívásokat jelent.

Jelentős nyomást jelent egyrészt a hálózat folyamatos bővítése, valamint az új termelőberendezések és fogyasztók minél gyorsabb csatlakoztatása. Másrészt további nyomást jelent az, hogy a már meglévő vagy újonnan kiépített csatlakozási pontok közül soknál eltérés tapasztalható a tényleges és a szerződésben rögzített felhasználás között, és a kihasználtság korlátozott marad. Ezért elengedhetetlen nemcsak a hálózati beruházásokhoz és az új csatlakozások kiépítéséhez szükséges pénzügyi források biztosítása, hanem a felhasználók ösztönzése is a meglévő, alulhasznosított hálózati erőforrások hatékonyabb kihasználására.

- Rövid távú szabályozási lehetőség **a kihasználatlan, szerződésben lekötött hálózati kapacitás felszabadítása**, például a már kiépített, de alulhasznosított csatlakozási lehetőségek visszavásárlása vagy visszaadása, mivel e kapacitások magasabb kihasználtsága a költségek szélesebb körű megosztásához vezet.
- Hosszú távon **a hálózathasználati díjstruktúra ösztönözheti a felhasználókat arra, hogy valós lakossági és gazdasági tevékenységeinek megfelelően méretezett új kapacitásokat igényeljenek, és a már meglévő hálózati elemeket ésszerűen használják** (azaz a csatlakozási díjak és a kapacitásalapú hálózati díjak megfelelő szintre történő megállapításával csökkenthetők lennének azok a felesleges hálózati beruházási költségek, amelyek a potenciálisan túlméretezett hálózati eszközökből származnak).

* Az összegek valuták közötti átszámítása a Magyar Nemzeti Bank 2026.07.08-i hivatalos középárfolyamán történt (HUF 357,94 / EUR).

Javaslatok az ipari fogyasztók számára a jövőbeni méltányos hálózati költségekre vonatkozóan (a versenyképesség előfeltétele)

A következő intézkedéseket javasoljuk annak érdekében, hogy elősegítsük az átállást a költségeket tükröző és minden felhasználó számára méltányos hálózati díjakra:

Javaslatok a hálózathasználati díjak jelenlegi fizetésére vonatkozóan

► A hálózati költségek megfelelő elosztása a feszültségszintek között

A lakossági és nem lakossági fogyasztók (feszültségszintek) közötti keresztfinanszírozást a költségokozati elvvel és a feszültségszint-specifikus hálózati igénybevétellel összhangban célszerű megvalósítani. A lakosság számára az energiaköltségek megfizethetőségét úgy kellene biztosítani, hogy a vállalkozásokat versenyképesebbé kell tenni, és szociális támogatást is biztosítani kell. A költségek feszültségszintek közötti megfelelő elosztása biztosíthatná, hogy a lakossági (KIF) alacsonyabb hálózati költségek fenntartása ne eredményezzen mintegy **300 Mio. EUR (107,4 Mrd. HUF*)** többletterhet a vállalkozások (KÖF) számára; (ez a nagyságrend a MEKH vonatkozó rendeletein alapuló belső számításokon alapul).

► A fix és változó díjkomponensek arányának megfelelő figyelembevétele

A megfizethetőséggel kapcsolatos aggályokat több szinten is kezelni kell a költségnyomás enyhítése érdekében, azáltal, hogy a fix és változó költségeket megfelelően rendelik hozzá a megfelelő fix és változó hálózati díjelemekhez. A fix költségeket fix díjakkal kell fedezni, mivel a kW-alapú díjak alkalmazása jobban tervezhetővé teszi az energiaköltségeket, és ösztönzi a fogyasztókat a hálózathasználat optimalizálására.

Javaslatok a jövőbeli lehetőségek tekintetében

► Intézkedések bevezetése a villamosenergia-hálózat kihasználatlan kapacitásainak elkerülésére

A meglévő hálózati kapacitások jobb kihasználtsága csökkenti az összköltségek szintjét, és pénzügyi előnyökkel jár minden használó számára. A csatlakozási díjak és a kapacitásalapú hálózati díjak megfelelő szintre történő megállapításával elkerülhetők a felesleges hálózatbővítési igények, és egyúttal elősegíthető a költségeket tükröző, méltányos költségmegosztás a használók között.

► A felhasználók által megvalósított hálózati beruházások ösztönzése

A szabályozási keret lehetőséget biztosít a rendszerhasználók számára, hogy a hálózati beruházásokat a TSO/DSO helyett maguk hajtsák végre, és ezeket térítésmentesen átadják a közcélú hálózat részére. Ezeket a fejlesztéseket ösztönözni lehetne, ha a beruházási költségek egy bizonyos részét adókedvezményként elismernék a TAO rendszer keretében.

FAKTOR 3

A magyar átvételi tarifarendszer („KÁT”) hatása a magyar fogyasztói árakra

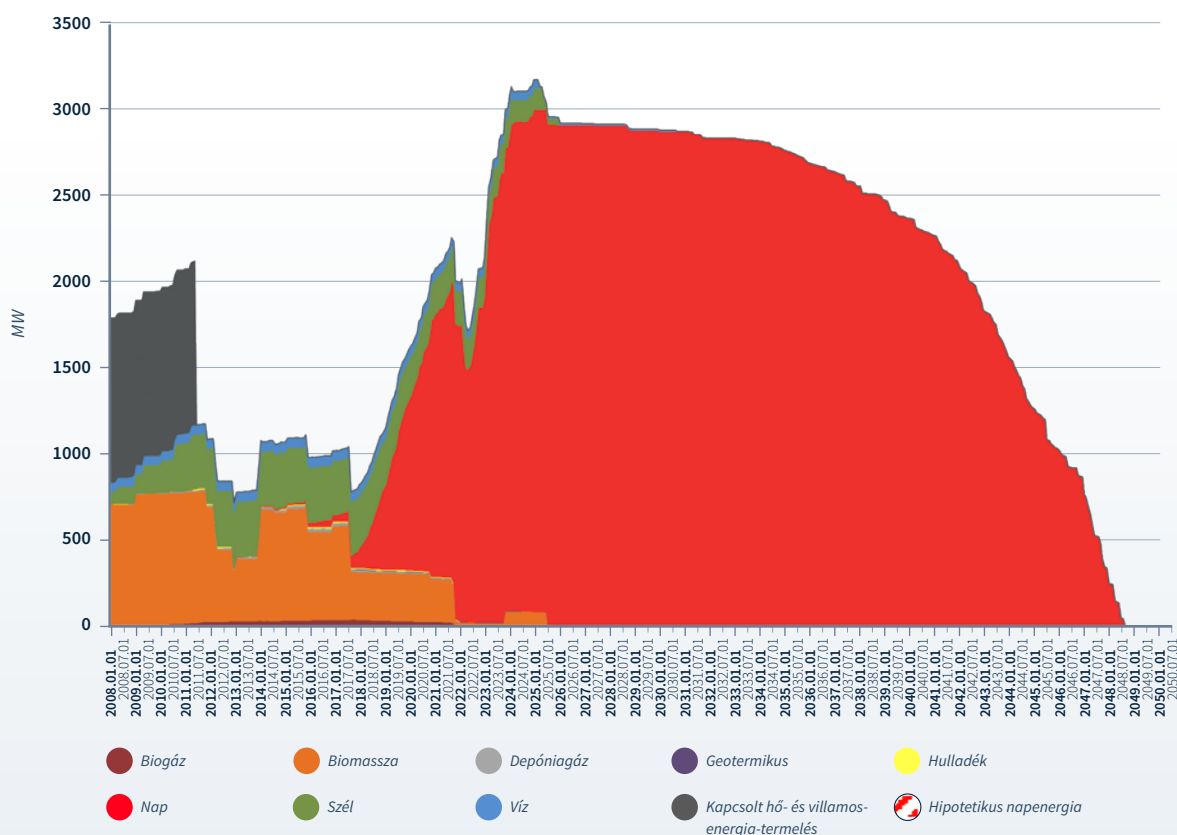
A KÁT-rendszer rövid és tömör leírása

A KÁT a korábban népszerű betáplálási tarifarendszer magyar változata, amely számos európai ország számára úttörő szerepben ösztönzőként szolgált abban az időszakban, amikor a megújuló technológiák még nem voltak kiforrottak és tőkeigényesek voltak a megújuló energiák fellendülésének korai szakaszában a megújuló kapacitások kiépítéséhez. A KÁT 2017 óta már nem áll nyitva új pályázók számára; helyette bevezették a hatékonyabb METÁR prémiumrendszert. A már megítélt KÁT-támogatások azonban 2049-ig még fokozatosan futnak ki *(lásd 2. ábra)*. Ez korlátozza a jövőbeli kitettséget, de nem szünteti meg a múltbeli költséghatásokat.

A KÁT hatálya alá tartozó erőművek az általuk termelt villamos energiát garantált KÁT-tarifán értékesítik a TSO-nak, a MAVIR-nak. A MAVIR, mint e mennyiségek kijelölt felvásárlója, ezeket a mennyiségeket a day-ahead és az intraday piacokon értékesíti, és ezt nyereség nélkül teszi. **Valójában a MAVIR ebben a tevékenységében a legtöbb**

Átvételi tarifarendszer (KÁT)

2. ábra

Forrás: MAVIR

esetben nettó veszteséget könyvel el, miközben a szabályozási keret olyan hozzájárulási szabályokat határoz meg, amelyek a pénzügyi terheket túlnyomórészt az ipari fogyasztókra hárítják át, az úgynevezett „KÁT-pénzeszköz” formájában. Ez a „KÁT-pénzeszköz” jelentős terhet jelent a magyar ipari szereplők számára.

A KÁT-rendszer jelentős nettó veszteségéhez vezető legfőbb okok

1. Magas KÁT-tarifa

A KÁT-tarifákat kormányrendelet határozza meg, külön-külön az egyes energiaforrások, technológiák és teljesítménykategóriák, valamint a napi betáplálási időszakok szerint. Mivel a legtöbb KÁT-termelő 20 MW alatti teljesítményű fotovoltaikus erőmű, a messze legrelevánsabb tarifa a 47,04 HUF/kWh, nagyjából 123 euró/MWh^{*13}. Mivel ez a tarifa csúcsidőszakokban sem változik, a KÁT-termelőknem érdekeltek abban, hogy működésüket a piaci viszonyokhoz igazítsák.

A magyar átlagos alapterhelési ár 2025-ben 108,51 €/MWh* volt, így még ehhez képest is magas ez az ár. Az alapjául szolgáló érték a HUPX-DAM éves átlagadatain (MEKH-jelentések) alapul. A KÁT-termelés profilja azonban nem alapterhelés-alapú, hanem inkább a napenergia-profilnak felel meg. Egy átlagos napenergia-profil ára Magyarországon 2025-ben 61,86 €/MWh* volt, ami a KÁT-tarifa mindössze 50%-a. Ez strukturálisan veszteséges átvételi kötelezettséget (átvételi kötelezettség) jelent a MAVIR számára.

A piacon egyre gyakrabban fordulnak elő negatív árú órák tavasszal és nyáron, különösen hétvégeken és ünnepnapokon, amikor a nagy mennyiségű napenergia-termelés miatt áramtöbblet alakul ki, és ezeknek a mennyiségeknek az exportja sem jöhet szóba, mivel a környező országok is bővítik napenergia-kapacitásaikat. Mivel a KÁT-tarifa ezekben az órákban is változatlan marad, az ipari fogyasztók terhe növekszik.

Az ipari fogyasztók által 2025-ben fizetett átlagos KÁT-ár 13,56 €/MWh volt, ami az átlagos nagykereskedelmi alapterhelési ár több mint 12%-át teszi ki. A „KÁT-pénzeszköz” nélkül is már a régió magasabb árú villamosenergia-piacai közé tartozik Magyarország; ezzel a plusz-tényezővel az eredmény még kedvezőtlenebb (lásd 3. ábra).

2025-ös átlagos HUPX Day-Ahead-ár alakulása a régió többi országához viszonyítva

3. ábra

Hónap	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	2025YTD
DE	€ 114.14	€ 128.52	€ 128.52	€ 77.94	€ 67.34	€ 63.99	€ 87.80	€ 76.99	€ 83.51	€ 84.51	€ 101.88	€ 93.47	€ 89.56
AT	€ 133.85	€ 140.81	€ 140.81	€ 81.04	€ 70.55	€ 66.46	€ 87.91	€ 74.29	€ 92.28	€ 108.95	€ 116.02	€ 114.04	€ 99.17
CZ	€ 128.39	€ 132.64	€ 132.64	€ 79.65	€ 73.13	€ 77.05	€ 91.89	€ 77.04	€ 92.22	€ 95.73	€ 111.50	€ 107.02	€ 97.17
PL	€ 114.07	€ 133.82	€ 133.82	€ 85.94	€ 94.08	€ 81.50	€ 102.44	€ 89.58	€ 107.54	€ 105.00	€ 124.05	€ 116.53	€ 104.49
HU	€ 140.19	€ 158.88	€ 158.88	€ 85.46	€ 80.89	€ 84.10	€ 102.56	€ 80.51	€ 101.93	€ 122.11	€ 124.35	€ 115.88	€ 108.81
RO	€ 139.45	€ 157.19	€ 157.19	€ 86.44	€ 85.90	€ 86.13	€ 103.50	€ 78.29	€ 97.05	€ 121.92	€ 121.48	€ 117.64	€ 108.44
BG	€ 138.53	€ 156.45	€ 156.45	€ 84.95	€ 85.36	€ 85.28	€ 101.13	€ 75.83	€ 93.75	€ 121.82	€ 121.89	€ 117.25	€ 107.21
GR	€ 135.13	€ 154.09	€ 154.09	€ 89.05	€ 81.94	€ 85.42	€ 100.57	€ 73.15	€ 92.77	€ 112.33	€ 106.45	€ 110.04	€ 103.90
RS	€ 139.53	€ 154.66	€ 154.66	€ 86.60	€ 89.06	€ 85.72	€ 102.11	€ 81.06	€ 97.99	€ 123.75	€ 119.15	€ 116.50	€ 108.13

Forrás: MAVIR

* Az összegek valuták közötti átszámítása a Magyar Nemzeti Bank 2026.07.08-i hivatalos középárfolyamán történt (HUF 357,94 / EUR).
13 Nemzetközi összehasonlítás a 2025-ös adatok alapján.

2. További nyereség 2022-ben az „in and out” mechanizmus révén

Korábban a termelők kiléphettek a KÁT-ból, és 12 hónapon belül ismét visszatérhettek a támogatási rendszerbe. Ez a mechanizmus 2022-ben volt érvényben, amikor az energiaárak rendkívül magasak voltak, és a KÁT-ból kilépő termelők ráadásul kénytelenek voltak az eladott villamos energiájuk után az úgynevezett 65%-os extra nyereségadót megfizetni. 2022 második felében körülbelül 500 MW kapacitás lépett ki a KÁT-ból. Akkoriban az átlagos napenergia-ár meghaladta a 350 €/MWh-t. Még az extra nyereségadó megfizetése után is körülbelül 123 €/MWh-t értek el, míg a KÁT-tarifa csupán 88 €/MWh lett volna. Ebben az időben az EU bevezette a 180 €/MWh-s elméleti felső bevételi határt is, és kifejezetten kijelentette, hogy az e szint feletti árat az energiaforgasztók kompenzálására kellene fordítani, ami Magyarországon nem tükröződött közvetlenül a fogyasztói kompenzációs mechanizmusokban.

Ezek a termelők aztán visszatérhettek a KÁT-rendszerbe, amint az árak kissé stabilizálódtak, és jelentős nyereségkülönbséget realizálhattak ahhoz képest, mintha az egész időszak alatt a KÁT-rendszerben maradtak volna.

Javaslatok a KÁT-rendszer átalakítására

A KÁT-mechanizmus átalakításának jogi és gazdasági korlátjai vannak, mivel a visszamenőleges hatályú szabályozási változások negatívan befolyásolják a befektetők bizalmát. A KÁT-projektek befektetőinek nagyon hosszú időn át fix tarifát kínáltak, sőt inflációs indexálást is (ezt a 7/2025. (I. 31.) kormányrendelet a közelmúltban 2029 végéig felfüggesztette), és így minden befektetési döntésüket és finanszírozásukat is ennek megfelelően számították ki.

► A negatív óradíj bevezetése

Piaci körülmények között minden szállítói szerződés, hosszú távú megállapodás, PPA vagy akár a METÁR is korlátozza a negatív óradíjak előfordulását. A KÁT-rendszer lényegében nagyon hasonlít egy vállalati PPA-hoz, azzal a fontos különbséggel, hogy a szerződéses kockázatot végső soron a fogyasztók viselik szabályozott mechanizmusok mentén. A kormány nagyon hosszú távú PPA-t kötött a napenergia-termelésre vonatkozó „pay-as-produced” profilokra, magas árszinten, CPI-indexálással.

Jelenleg egy ilyen feltételek mellett kötött 10 éves napenergia-PPA ára körülbelül 50 €/MWh, és a negatív órákat még ebben az esetben is nullával számolnák el. A negatív órák költsége az április–július közötti időszakban a KÁT-pénzeszköz körülbelül 15%-át tette ki. Ebben az időszakban az átlagos KÁT-pénzeszköz 23,2 €/MWh volt. Ez a kritikus, alacsony árú hónapokban 3,5 €/MWh-s hatást jelenthetne a KÁT-pénzeszköze, ha ezt a korlátozást a KÁT-termelők is alkalmaznák. Egy hasonló negatív árszámítási szabály alkalmazása a KÁT esetében közelebb hozná a rendszert a domináns piachoz, és támogatná a támogatási rendszer gyakorlatát. Az ennek alapjául szolgáló számítások a MAVIR által közzétett KÁT-adatokon alapuló saját elemzéseken alapulnak.

A negatív árak esetén nyújtott kompenzáció bármilyen korlátozása egy speciális elszámolási mechanizmust tenne szükségessé a MAVIR-nál felhalmozódó veszteségek ellenőrizhetetlen növekedésének megakadályozása érdekében. Ebben az összefüggésben azonban felmerül a kérdés, hogy végső soron ki viselné ezeket a

költségeket. A jelenlegi rendszerben a MAVIR körülbelül 123 €/MWh áron vásárol villamos energiát, és negatív árakon értékesíti; az ebből eredő veszteségeket a MAVIR könyveiben mutatják ki. Ha viszont a negatív órákat nullával értékelnék, az iparnak kellene viselnie a körülbelül 123 €/MWh-s árat, míg a MAVIR-nál továbbra is veszteségek keletkeznének a 0 €/MWh alatti árrészből.

► **A KÁT-rendszerből való kilépésből és a magas árkörnyezetbe való visszatérésből származó többlethozamok értékelése és korrekciója**

Azok a KÁT-termelők, akik több hónapra kiléptek a KÁT-rendszerből, további többlet-nyereségre tehettek szert. Ezen felül a 65%-os többletnyereség-adót nem azokra a célokra használták fel, amelyekre az EU előíranyozta a 180 €/MWh-s ár-plafont. Ezért célszerűnek tűnik ezen időszak felülvizsgálata, valamint azoknak a KÁT-termelőknek a beazonosítása, akik ebben az időszakban többletnyereségre tettek szert; az általuk visszatartott többletnyereséget pedig vagy alacsonyabb tarifák formájában, vagy a KÁT-jogosultságuk időtartamának rövidítésével lehetne visszaszerezni.

► **Ösztönzők létrehozása a napelemes (PV) berendezések és akkumulátoros tárolórendszerek („BESS”) együttes telepítésére**

Az utóbbi időben egyre több napenergia-projektet alakítanak át PV+BESS-profilúvá, amelyekben a legalacsonyabb árú órákban termelt áramot tárolják, ahelyett, hogy felhasználnák vagy a hálózaton keresztül továbbítanák, hogy későbbi órákban, kedvezőbb ár-környezetben használják fel vagy adják el. A terhelés áthelyezése révén az ilyen konfigurációk nemcsak javítják az elérhető piaci árakat, hanem csökkentik a rendszer egyensúlyhiányait és a negatív árak kockázatát is. Javaslatunk szerint a KÁT-termelőknek ösztönzést kellene kapniuk arra, hogy napelem-rendszereik mellé BESS-berendezéseket is telepítsenek.

Az ösztönzőrendszer kialakításakor kifejezetten figyelembe kell venni a lehetséges ár-kannibalizációs hatásokat, és elő kell mozdítani a rendszerhatékonyt szolgáló, részleges terhelés-áthelyezést. Ezek az intézkedések összességükben arra irányulnak, hogy a meglévő támogatási mechanizmusokat a jelenlegi valós piaci viszonyokhoz igazítsák, miközben elkerülik a visszamenőleges díjszabási beavatkozásokat.

FAKTOR 4

Hálózattól független, off-grid megoldások

Az energia-önellátás egy olyan rohamosan terjedő trend, amelyet nemcsak a technológiai fejlődés és a dekarbonizációs célok, hanem az ellátásbiztonság növelésének, a rendszer-költségek csökkentésének és az ipari versenyképesség megőrzésének szükségessége is ösztönöz. Nemcsak a fotovoltaikus rendszerek, hanem más energiaforrások és tárolóberendezések is segíthetnek a vállalatoknak az önellátás felé tett lépésekben. Ha a helyszínen termelt villamos energiát helyben fogyasztják el, az a hálózat működése szempontjából is előnyös. Csökkenti a hálózati szűk keresztmetszetekből adódó kihívásokat, mérsékeli a hálózati veszteségeket, valamint csökkenti a betáplálás vagy a kereslet csúcsait.

Még ha a szabályozási keret lehetővé is teszi az energiatermelő vagy tároló technológiák helyszíni telepítését, további intézkedéseket kellene végrehajtani az ipari fogyasztók önellátásának ösztönzése érdekében.

javaslatok az off-grid megoldások terén

► Szélenergia-termelés

Magyarországon a szélenergia alulhasznosított energiaforrás, mivel a szabályozási keret gyakorlatilag tiltja a szélerőművek telepítését. Az elmúlt évben korlátozott számú további telepítési helyszínt engedélyeztek, azonban bizonyos korlátozásokkal (pl. magasság, biztonsági távolság). Alternatív termelési profiljával azonban a szélenergia hatékonyan kiegészíthetné a meglévő hazai fotovoltaikus kapacitást. Konkrétan napi és szezonális kiegészítő jellegén keresztül, például kora reggel, este, éjszaka, valamint télen történő termelés révén. **Ezért javasoljuk a szélenergia-termelés feltételeinek további könnyítését.**

► Az agro-fotovoltaikus áramtermelés

Az agro-fotovoltaikus rendszerek képesek áramot termelni, és egyúttal előnyöket nyújthatnak a mezőgazdaság számára is. Egyrészt az egész Európában végzett kísérleti projektek alapján számos növényfaj profitálhat a fotovoltaikus modulok árnyékoló hatásából. Másrészt a megtermelt villamos energiát a helyi gazdaság vagy – közvetlen vezetéken keresztül – ipari létesítmény is felhasználhatja. Ezen felül a terület továbbra is hasznosítható mezőgazdasági célokra. Ezen előnyök ellenére az agro-fotovoltaikus rendszerek telepítése jelenleg nem szerepel a magyar szabályozási keretben.

Javasoljuk olyan megengedő szabályozás létrehozását, amely lehetővé teszi ezeknek a megoldásoknak a figyelembevételét.

► Akkumulátoros energiatároló rendszerek („BESS”)

A vállalkozások és az ipari termelési egységek számára további fontos lehetőség a helyszínen alacsony költségekkel (pl. napelemekből vagy szélturbinákból) termelt villamos energia felhasználásának maximalizálása. Ebben az összefüggésben az energiatárolás jelentős szerepet játszhat a villamosenergia-költségek további csökkentésében.

Rendszerszinten az akkumulátoros energiatároló rendszerek többek között hozzájárulnak a csúcsigény kiegyenlítéséhez (peak shaving), a rugalmasság növeléséhez és a helyi rendszer-kiegyensúlyozáshoz (self balancing), valamint javítják a megújuló energiák integrációját.

Ezért elengedhetetlen, hogy az ipari szereplők a lehető legszélesebb körű lehetőségeket kapjanak az energiatároló rendszerek telepítésére a telephelyükön, többek között megfelelő támogatási programok révén.

► Pótlékok és támogatások

A helyszíni termelés, tárolás és egyéb helyi energiagazdálkodási megoldások előzetes beruházásokat igényelnek, amelyek lehetőséget nyújtanak a villamosenergia-költségek hosszú távú csökkentésére, azonban a költségük az időszak elején merül fel.

A beruházási költségek megfelelő felosztása – vagy a választott finanszírozási megoldás – a releváns szereplők (a kormány, az EU és a vállalatok) között hosszú távon nagyobb előnyöket biztosíthatna minden érintett számára.

Stratégiai prioritások a magyar gazdaságban

A DUIHK állásfoglalása

III. Munkaerő

2026 JÚNIUS

III. Munkaerő

Kihívások és megoldási javaslatok a munkaerőpiac számára

A probléma

- A képzett, és különösen a műszaki szakemberek rendelkezésre állásának biztosítása központi versenytényezőt jelent Magyarország számára. A szakemberhiány fokozódása már ma is a vállalatok jelentős részénél termelési zavarokhoz, növekvő bérnyomáshoz és a telephely vonzerejének csökkenéséhez vezet.
- A legfőbb kihívás a technológiai átalakulás és a kompetenciák fejlesztése közötti egyre növekvő eltérésben rejlik. Míg az innováció üteme és az automatizálás fokozódik, a kompetenciák széles körű fejlesztése jelentősen lassabban halad.
- Ugyanakkor az oktatási rendszer eddig csak korlátozott mértékben képes az egyéni tanulási útvonalak leképezésére és adatalapú irányítására.

Kiindulási helyzet: strukturális kihívások és a rendszerben rejlő potenciál

1. Meglévő erősségek

A vállalatok részt vesznek a duális képzési formákban mind a felsőoktatásban, mind a szakképzésben. Nagy hangsúlyt fektetnek a gyakorlati orientációra, bevezettek monitoring-pilot programokat (kompetenciamérés, pályafutás-nyomon követés), és már léteznek működőképes együttműködések az ipar, az oktatás és az állam között.

2. Strukturális skálázási akadályok

A pozitív fejlemények ellenére rendszerbeli akadályok állnak fenn: kompetenciák egy része nem fejlődött ki megfelelő mértékben, a pedagógusok kompetenciái nem mindig lépést tartanak a technológiai trendekkel, a tantervek gyakran a meglévő intézményi struktúrákhoz igazodnak a jövőbeli munkaerő-piaci igények helyett, és a regionális egyenlőtlenségek, valamint az infrastrukturális hiányosságok fékezik a szükséges kiterjesztést.

Stratégiai cselekvési irányok

1. Irányítás és platformstruktúra

Egy országos, az ipar, az oktatás és az állam közötti együttműködésen alapuló platform felépítése, egyértelmű irányítási struktúrával; egységes monitoring- és irányítási mechanizmusok bevezetése (pl. a rendelkezésre álló oktatási adatok alapján) az átláthatóság és az irányíthatóság javítása érdekében. A cél a meglévő kezdeményezések összevonása és egy olyan koherens rendszerfejlesztés lehetővé tétele, amely nem intézményi határokhoz igazodik, hanem a tanulók tényleges kompetenciafejlesztéséhez.

Ezen irányítási struktúra döntő eleme egy integrált, adatalapú irányítási rendszer bevezetése. Ehhez tartozik különösen az oktatási és munkaerő-piaci adatok összekapcsolása, valamint a meglévő adatrendszerek interoperabilitásának biztosítása. Ezen az alapon szisztematikusan elemezhetők a tanulási pályák, az átmenetek és a strukturális gyengeségek, és bizonyítékokon alapuló döntések hozhatók.

Kiegészítésként központi jelentőségű egy egységes szabályozási és fogalmi keret kidolgozása az összes oktatási szintre kiterjedően.

2. Átállás kompetenciaalapú oktatási modellekre

Az alapismeretek és a kulcskompetenciák – mint például az olvasásértés, a MINT-kompetenciák, a kötelező digitális és robotikai modulok – korai és szisztematikus előmozdítása; a pusztán eszközhasználat helyett a mesterséges intelligencia (AI) kompetenciákra való orientáció; projektalapú tanulás, csapatorientált formátumok és gyakorlatias vizsgák. Míg a jelenlegi rendszer erősen az évfolyam- és életkori logikára épül, a jövőbeli fejlesztéseknek inkább a tanulók egyéni kompetenciaszintjéhez kell igazodniuk.

A szakképzés területén dolgozó pedagógusok továbbképzésének folyamatosnak és iparág-orientálnak kell lennie, és magában kell foglalnia a vállalati gyakorlati szakaszokat is.

A továbbfejlesztés egyik központi eleme az egyes oktatási szegmensek közötti átjárhatóság erősítése. Csak a szakképzés és más alrendszerek közötti teljes mértékű kredit-átvitel és átjárhatóság révén lehet elősegíteni a választott oktatási és karrierpályákhoz való fenntartható, hosszú távú kötődést. Ez jelentősen hozzájárul a pályaválasztás során elkövetett téves döntések számának csökkentéséhez és az egyéni fejlődési pályák rugalmas kialakításához.

3. Az átképzés és az egész életen át tartó tanulás erősítése

A technológiai változások egyre növekvő dinamikája fényében a folyamatos továbbképzés képessége jelentősen megnő. Az oktatási rendszert ezért erőteljesebben kell orientálni a rugalmas, moduláris és skálázható tanulási formákra, amelyek lehetővé teszik a gyors alkalmazkodást az új követelményekhez.

Ebben az összefüggésben különösen fontos a formális oktatási kereteken kívül megszerzett kompetenciák szisztematikus elismerése. Az informális és nem formális tanulás egyre nagyobb szerepet játszik a kompetenciák fejlesztésében, azonban eddig a formális rendszerben ezt nem vették kellőképpen figyelembe.

Megfelelő validációs mechanizmusok bevezetésével a meglévő kompetenciák láthatóvá tehetőek és célzottan továbbfejleszthetők. Ez nemcsak az egyéni tanulási útvonalak lerövidítését teszi lehetővé, hanem hozzájárul a meglévő képzettségi hiányosságok hatékonyabb kezeléséhez is.

4. Adatalapú irányítás és a rendszer átláthatósága

Az oktatási rendszer fenntartható fejlesztése az adatalapú irányítás következetes továbbfejlesztését igényli. Számos területen már rendelkezésre állnak kiterjedt adatok, ezeket azonban eddig nem használták fel szisztematikusan irányítási célokra.

Ennek az adatalapú irányításnak központi eleme az oktatási és munkaerő-piaci adatok szisztematikus összekapcsolása. Csak egy ilyen integrált adatbázis révén lehet megbízható képet alkotni a képzési igényekről, az átmenetekről és a foglalkoztatási hatásokról.

5. A regionális egyenlőtlenségek csökkentése

Az oktatási rendszer minőségében és teljesítőképességében megnyilvánuló regionális különbségek jelentős kihívást jelentenek. Ezek mind az infrastrukturális keretfeltételeket, mind a képzett pedagógusok rendelkezésre állását, mind pedig az oktatási kínálat minőségét érintik.

Ezen egyenlőtlenségek csökkentése érdekében összehangolt intézkedésekre van szükség, amelyek mind az infrastrukturális beruházásokra, mind a kompetenciakövetelmények erőteljesebb egységesítésére irányulnak. Ugyanakkor célzottan erősíteni kell a vállalatok, az iskolák és a felsőoktatási intézmények közötti együttműködést, hogy csökkenjenek a regionális egyenlőtlenségek, és országszerte biztosítva legyen az innovációs képesség.

6. Külföldi szakképzett munkaerő integrációja

Az intézkedések célja, hogy jogi, nyelvi és adminisztratív támogatással, valamint a képesítések gyorsabb elismerésével megkönnyítsék a nemzetközi szakemberek helyzetét. Ugyanakkor elősegítik a társadalmi és kulturális integrációt, erősítik a vállalatok és a globális tehetségállomány közötti kapcsolódást, valamint lakhatási közvetítéssel és gyakorlati segítségnyújtással megkönnyítik a mindennapi életet. Ezen felül támogatást nyújtanak a velük érkező családtagoknak is, és célzott továbbképzési lehetőségeket biztosítanak.

A DUIHK és a DUWZ szerepe

Ezen kihívások kontextusában a DUIHK stratégiai koordinátorként, kompetenciaközpontként és platformüzemeltetőként működhet. Összegyűjti a vállalati igényeket, támogatja a tanárok képzését, elősegíti a nemzetközi bevált gyakorlatok átadását, és mindenekelőtt képviseli az iparág közös álláspontjait a politikusok felé.

Főbb ajánlások a megfelelő címzettek számára

1. Intézményesített nemzeti platform az ipar, az oktatás és az állam között: kormány
2. A tantervek és a tanári képzés gyorsított modernizálása: Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium, az oktatási szektor alárendelt hatóságai + kamarák
3. Szisztematikus, moduláris átképzési és továbbképzési programok: maguk a vállalatok, valamint a szakmai kamarák
4. Regionális infrastruktúra- és kompetenciafejlesztési kezdeményezés: kormány
5. Rugalmas szabályozási és pénzügyi keretfeltételek az ipar által vezérelt képzési innováció előmozdítására: kormány / Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium

Mélyreható intézkedési területek

1. Iskolai fejlesztés

Az alapvető kompetenciák (olvasás, írás, számolás) fejlesztése minden további oktatási szint alapját képezi.

Erre építve szükség van a természettudományos, technológiai, műszaki és matematikai (MINT) kompetenciák szisztematikus támogatására, valamint a modern, gyakorlatorientált tanulási formák integrálására. A projektalapú tanulás és a vállalatok erőteljesebb bevonása hozzájárul az oktatás gyakorlati relevanciájának növeléséhez.

A pedagógusok folyamatos továbbképzése kulcsfontosságú szerepet játszik ebben. Különösen a gyakorlatorientált tapasztalatcsere-formák és az iparral való együttműködések járulhatnak hozzá a tananyag minőségének és aktualitásának biztosításához.

2. A felsőoktatás továbbfejlesztése

A felsőoktatási intézmények központi szerepet játszanak a magasan képzett szakemberek képzésében és a telephely innovációs képességének fejlesztésében.

Szükséges:

- a jövőbeli technológiai trendek mentén történő erőteljesebb specializáció
- szorosabb együttműködés a vállalatokkal
- a projektalapú és interdiszciplináris oktatási formák bővítése

A cél a nemzetközi szinten versenyképes, kompetenciaorientált felsőoktatási struktúrák kialakítása.

Stratégiai cselekvési irányok – Javaslatok az intézkedések hozzárendelésére

Irányítás és platformstruktúra

Egy országos, egyértelmű irányítási struktúrával rendelkező „ipar–oktatás–állam” platform létrehozása. A regionális kompetenciaközpontok, az egységes méretezési mechanizmusok, valamint a szisztematikus monitoringrendszerek (pl. öregdiák-adatbázisok) növelnék az átláthatóságot és az irányíthatóságot.

Kihívás	Javaslat	Felelősségi kör
Hiányzó koordinált platform	Országos platform KPI-kkel és monitoringrendszerrel	Tudományos és Technológiai Minisztérium + Belügyminisztérium
Nem egyértelmű kísérleti program irányítása	Egységes kiválasztási, mérési és méretezési modell	Vállalat + Tudomány- és Technológiai Minisztérium / Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium
Széttagolt ágazati pozíció	Közös szakpolitikai érdekérvényesítés	Tudományos és Technológiai Minisztérium
Regionális különbségek a kormányzásban / irányításban	Regionális kompetenciaközpontok méretezési mechanizmussal	Tudományos és Technológiai Minisztérium + regionális szereplők
Gyenge együttműködés az oktatási rendszer és a gazdaság között	Koordinált együttműködési hálózatok az ipar, az iskolák és az állam között, valamint közös tantervfejlesztés	Tudományos és Technológiai Minisztérium + Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium + Gazdaság + DUIHK
A vállalatok csekély bevonása	A vállalati képviselők bevonása a képzési központok felügyeleti és fejlesztési testületeibe	Tudományos és Technológiai Minisztérium + Vállalatok

A tartalom és a minőség modernizálása

Az alapismeretek és a kulcskompetenciák – mint például az olvasásértés, a MINT-kompetenciák, a kötelező digitális és robotikai modulok – korai és szisztematikus fejlesztése; a puszta eszközhasználat helyett a mesterséges intelligencia (AI) kompetenciákra való összpontosítás; projektalapú tanulás, csapatorientált formátumok és gyakorlatias vizsgák. A szakképzésben dolgozó pedagógusok továbbképzésének folyamatosnak és iparág-orientátnak kell lennie, és magában kell foglalnia a vállalati gyakorlatokat is.

Kihívás	javaslat	Felelősségi kör
A tanárok nem igazodnak az ipar igényeihez	Ipari gyakorlatok + OTR-továbbképzés	Tudományos és Technológiai Minisztérium + Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium
Elavult tantervek	Mesterséges intelligencia, robotika, PLC, teljesítményelektronika	Tudományos és Technológiai Minisztérium + Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium
A gyakorlattól elrugaszkodott vizsgák	Projekt- és esettanulmányi vizsgák	Oktatási Hivatal (vagy annak jogutódja)
Gyenge szoft készségek	A csapat- és projektmunka beépítése	Tudományos és Technológiai Minisztérium
A MINT-tárgyak elégtelen támogatása a korai oktatási szakaszokban	A MINT/STEM szisztematikus erősítése az általános iskolától kezdve projektalapú tanulással	Tudományos és Technológiai Minisztérium + Oktatási Hivatal (vagy annak jogutódja)
Hiányzó digitalizációs kompetenciák	Kötelező modulok a digitalizáció, az automatizálás és a robotika területén és PLC	Tudományos és Technológiai Minisztérium + Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium
Gyenge alapkészégek (olvasásértés/matematika)	Célzott támogatási programok kompetenciaméréseken	Oktatási Hivatal (vagy jogutódja)
Nem megfelelő gyakorlati pályaorientáció	Korai pályaorientáció és a diákgyakorlatok bővítése	Iskolák + vállalatok

Gyorsaság és átképzés

Moduláris továbbképzési programok, mikro-tanulási struktúrák és gyors átképzési formátumok szükségesek ahhoz, hogy lépést lehessen tartani a technológiai átalakulással. A munkaerőhiánnyal küzdő (hiány-) szakmákban indított kísérleti programok skálázható referenciaértékeként szolgálnak.

Kihívás	javaslat	Felelősségi kör
Sűrgető munkaerőhiánnyal küzdő szakmák	6 hónapos duális kísérleti programok	Vállalatok, DUIHK, regionális szervezetek
Hosszú betanítási idő	Gyakorlatorientált bootcampok	Vállalatok + szakképzési központok
Lassú kompetencia-alkalmazkodás	Mikro-tanulás és moduláris továbbképzési programok	Vállalatok, képzési szolgáltatók
A tudás rövid felezési ideje	Intézményesített folyamatos továbbképzés	Vállalatok + Tudomány- és Technológiai Minisztérium, regionális szervezetek, szolgáltatók
Lassú továbbképzési rendszerek	Digitális tanulási platformok és mikro-tanulás a folyamatos készségfejlesztés érdekében	Vállalatok + oktatási szolgáltatók
A képzés alacsony rugalmassága	Moduláris továbbképzési egységek és tanúsítványprogramok	Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium + Vállalatok

A regionális egyenlőtlenségek csökkentése

Az infrastruktúra modernizálása, az egységes kompetenciastandardok és az ipar, az iskolák és az egyetemek közötti szorosabb együttműködés szükséges a regionális egyenlőtlenségek csökkentéséhez és az innovációs képesség országos szintű biztosításához.

Kihívás	Javaslat	Felelősségi kör
Különböző szabványok	Egységes kompetenciastandardok és nyomon követés	Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium + Oktatási Hivatal (vagy annak jogutódja)
Infrastrukturahiányok	Célzott kompetencia-fejlesztési program	Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium + régiók + Tudomány- és Technológiai Minisztérium + Belügyminisztérium
Alacsony STEM-szint Kelet/Dél	Regionális infrastrukturális programok	Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium + régiók
Az iskolák egyenlőtlen felszereltsége	Laboratóriumok, műhelyek és műszaki infrastruktúra modernizálása	Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium + régiók
Regionális tehetségbeli különbségek	Sikeres modellprojektek kiterjesztése (pl. a győri duális képzés)	Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium + régiók

A DUIHK szerepe

A DUIHK – különösen oktatási leányvállalata, a DUWZ révén – stratégiai koordinátorként, kompetenciaközpontként és platformüzemeltetőként működhet. Összegyűjti a vállalati igényeket, támogatja a tanárok képzését, elősegíti a nemzetközi bevált gyakorlatok átadását, és mindenekelőtt képviseli az iparágak közös álláspontjait a politika felé.

Kihívás	javaslat	Felelősségi kör
Koordinációs igény	A DUIHK mint platformüzemeltető	Elnökség / DUIHK
Tanári képzítés	DUWZ: Oktatók képzése	DUIHK + Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium
Bevált gyakorlatok átadása	Benchmark-programok és platform	DUIHK / DUWZ
A tudásátadás fokozásának szükségessége	A legjobb gyakorlatokra épülő programok szervezése vállalatok és iskolák között	Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium
A tanári továbbképzés támogatása	Együttműködések a tanárok ipari gyakorlatainak megszervezésére	Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium

Deutsch-Ungarisches
Wissenszentrum GmbH
Német-Magyar
Tudásközpont Kft.

Reboot: ► qualification

A DUIHK leányvállalata, a Német-Magyar Tudásközpont német szabvány szerinti képzéseket kínál az alábbi területeken:

- Szakképzés
- Mesterséges intelligencia és Ipar 4.0
- Vezetői kompetenciák és Soft Skills
- Energiahatékonyság és ESG
- ISO-, TISAX-, IATF- és VDA-szabványok

www.ahkungarn.hu/hu/kepzes

A gazdaságnak számos területen új lendületre van szüksége ahhoz, hogy megőrizze versenyképességét és ismét növekedési pályára álljon. A kihívások ismertek. Az idők változnak.

A németországi és a magyarországi vállalatok eredményesek, gazdasági együttműködésükben pedig hatalmas potenciál rejlik. Együtt új energiákat mozgósíthatunk, leküzdhetjük az előttünk álló akadályokat, és az így megnyíló lehetőségeket kibontakoztathatjuk az emberek javára.

Reboot: ► dialogue

A Német–Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara mintegy 900 tagvállalattal rendelkezik. Szorosan kapcsolódik az összesen négymillió vállalatot képviselő német IHK-szervezethez, és része a német külföldi kereskedelmi kamarák (AHK) világméretű hálózatának, amely 90 országban, 150 helyszínen működik. Ennek köszönhetően a DUIHK erős üzleti kapcsolatrendszerrel és naprakész áttekintéssel rendelkezik a magyarországi és nemzetközi gazdasági fejleményekről.

A DUIHK semleges, megoldásközpontú párbeszédplatformként tekint önmagára, amely összeköti a gazdaság és a politika szereplőit. Célja, hogy a vállalkozások számára felmerülő kérdésekre konstruktív, a gyakorlatban is alkalmazható válaszokat találjon, ezáltal erősítse mindkét ország versenyképességét, és az együttműködés révén új növekedési lehetőségeket teremtsen.

REBOOT THE ECONOMY

ahk.hu